

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

Public Participation in the Development of Community at

Wat Wisetkan Wat Chimthayikawas

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

พุทธศักราช 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสยาม

ชื่อวิจัย (ภาษาไทย) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ -
วัดฉิมทายากาวาส
(ภาษาอังกฤษ) Public Participation in the Development of Community at Wat Wisetkan
Wat Chimthayikawas
นามผู้วิจัย (ภาษาไทย) พระณัฐกฤต จະຕີ
(ภาษาอังกฤษ) Pra Natthakrit Chati
รหัสประจำตัวนักศึกษา 6417903003
สาขา การปกครอง
คณะ บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2565

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบจากบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์แล้ว

อาจารย์ที่ปรึกษา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตภา ธีรศิริกุล)

เมื่อวันที่...1.../...มี.ค.../...2566...

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์

วันที่...1... เดือน...มีนาคม...พ.ศ...2566..

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ -
วัดนิมทายกาวาส
โดย : พระณัฐกฤต จະติ
ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา : การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษา :

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล้าอาร)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 304 คน การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยและปัจจัยด้านภาวะผู้นำตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยและปัจจัยด้านภาวะผู้นำตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 (3) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ได้แก่ การเพิ่มรูปแบบการประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และการให้ประชาชนในชุมชนต้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดนโยบายชุมชนอย่างอิสระ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนาชุมชน, ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

Abstract

Title : Public Participation in the Development of Community at Wat Wisetkan
Wat Chimthaikawat
By : Pra Natthakrit Chati
Degree : Master's degree of Political Science (Government)
Major : Political Science (Government)
Advisor : .....
(Asst. Prof. Dr. Chanchai Chitlaoarporn)

This research aimed 1) to study the level of people's participation in the community development of Wat Wisetkan - Wat Chimthaikawas 2) to study factors related to people's participation in the community development of Wat Wisetkan - Wat Chimthaikawat and 3) to purpose guidelines for promoting people's participation in the community development of Wat Wisetkan - Wat Chimthaikawas. This research was quantitative research with the sample 304 people, living in the community of Wat Wisetkan - Wat Chimthaikawat, Siriraj Subdistrict, Bangkok Noi District, Bangkok. The research tool was questionnaire to collect data, and the statistics were Percentage, Mean, Standard Deviation, Pearson's Moment Product Correlation and Multiple Regression Analysis.

The results showed that (1) overall level of participation was at a moderate level which democratic political culture factor and leadership factor were high; (2) the democratic political culture factor and the leadership factor based on sufficiency economy concept were positively correlated with people's participation in the development of Wat Wisetkan - Wat Chimthaikawat with a statistical significance of 0.10 ; (3) guidelines for promoting people's participation to develop the community of Wat Wisetkan - Wat Chimthaikawat were having more patterns of public relations about community participation, allowing the public to share their opinions and suggestions, and allowing people in the community to freely participate in the community policies initiation.

Keyword: Participation, community development, Wat Wisetkan-Wat Chimthaikawat Community

Approved by
.....

(ค)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงและสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตภาภา ถิรศิริกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะ แก้ไข และปรับปรุง วิทยานิพนธ์เล่มนี้อย่างเต็มกำลัง จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขออนุโมทนาขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ ประธานกรรมการและ พร้อมด้วยคณะกรรมการสอบป้องกัน ทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขออนุโมทนาขอบคุณ บิดา มารดา และคุณกิตติเชษฐ ภูมิภักย์จันฉัตร ตลอดจนญาติโยมทุกท่านที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์ด้วยดีตลอดมาทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขออนุโมทนาขอบคุณ นาวาโท สมศักดิ์ บุญเรือง ประธานชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตทนายการวาส ที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตทนายการวาส แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ทุกท่าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ประโยชน์อันพึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศคุณความดีขอน้อมถวายแด่ พระรัตนตรัยและบิดา มารดา ครูอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาครั้งนี้

พระณัฐกฤต จะติ

1 มีนาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(ก)
ABSTRACT.....	(ข)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ง)
สารบัญ.....	(จ)
สารบัญตาราง.....	(ฉ)
สารบัญภาพ.....	(ช)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน.....	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย.....	13
2.3 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	17
2.4 บริบททั่วไปของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส.....	25
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
2.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การออกแบบการวิจัย.....	48
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
3.4 การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล.....	54
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย.....	57
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	60
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ- วัดฉิมทายกาวาส.....	63
4.5 ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน.....	66
4.6 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัด วิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส.....	69
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	70
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	73
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	87
ประวัติผู้วิจัย.....	95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ และความถี่ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาศิวการวาส.....	54
2	ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาศิวการวาส ด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1).....	57
3	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาศิวการวาส ด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง X2.....	60
4	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาศิวการวาส ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาศิวการวาส (Y).....	63
5	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาศิวการวาส.....	66
6	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสิ่งผลต่อของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาศิวการวาส.....	67
7	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทาศิวการวาส.....	68

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตราสัญลักษณ์ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส.....	25
2	แผนที่ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส.....	27
3	แผนผังคณะกรรมการชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส.....	30
4	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเสมือนสะพานเชื่อมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารปกครองประเทศอย่างจริงจัง ตั้งแต่ร่วมกันกำหนดผู้แทนในรูปแบบเลือกตั้งเพื่อให้บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าไปปกครองประเทศและอีกทั้งประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชน ตลอดจนนำไปสู่การปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการเพื่อนำสู่การร่วมกันกำหนดนโยบายสาธารณะและนำไปสู่การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน สำหรับประเทศไทยนับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการเมืองการปกครองของไทย กล่าวคือ ทำให้อำนาจส่วนบนได้เคลื่อนย้ายลงมายังส่วนล่าง หมายความว่า อำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมปกครองประเทศ ในรัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. 2475 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศ ในมาตรา 1 ระบุว่า ‘อำนาจสูงสุดของประเทศนั้นเป็นของราษฎรทั้งหลาย’(ธารงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์, 2543 น.102) รัฐธรรมนูญฉบับต่อมาที่ระบุทำนองเดียวกัน จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ก็ให้ความสำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก

ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองตัวเองในการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการเรียนรู้การเมืองการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) ให้ประชาชนปกครองตนเอง ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้อย่างอิสระ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมกันกำหนดคณะผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นตลอดจนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ส่วนรัฐบาลกลางทำหน้าที่เพียงกำกับดูแลและสนับสนุนทรัพยากรอยู่ห่างๆ รัฐบาลส่วนท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน (จิตาภา ธีรศิริกุล, 2565 น. 5-6) ทำหน้าที่บริการสาธารณะเช่น การศึกษา สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

คณะผู้บริหารของท้องถิ่น ถ้าหากการบริหารบกพร่องหรือทุจริต คอร์ปชั่น ประชาชนสามารถถอดถอนได้ ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความหมายต่อการปกครองตนเองของประชาชนในระบบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก (จิตรกร ธิรศิริกุล, 2565 น. 12) การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถแบ่งได้เป็น 5 ระดับดังนี้ (สมยศ ศรีเกศ, 2564)

1. การให้ข้อมูล (Inform) หมายถึง การที่หน่วยงานให้ข้อมูลแก่ประชาชนเป็นลักษณะการสื่อสารแบบแนวดิ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว เช่น ส่งจดหมาย การแถลงการ การติดประกาศ การกระจายเสียง และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น เป็นการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ทราบว่าหน่วยงานมีแผนงานหรือนโยบายอะไรบ้างที่จะดำเนินการคณะใดคณะหนึ่ง ที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

2. การปรึกษาหารือ (Consult) หมายถึง การที่หน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนั้นเข้ามาส่วนร่วมในให้ข้อมูลข้อเท็จจริงต่อการดำเนินงานรวมทั้งร่วมแสดงความคิดเห็น เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การมาเกี่ยวข้อง (Involve) หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐในลักษณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างกันอย่างจริงจังและมีความชัดเจน และนำข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนมาพิจารณาเป็นแนวทางในการปฏิบัติสร้างทางเลือกที่เหมาะสมกับการดำเนินงานในลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนรูปแบบนี้ภาครัฐมีหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นผู้ให้ความสะดวกแก่ประชาชน ยอมรับการเสนอแนะ และการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชนในตลอดกระบวนการดำเนินงาน

4. การร่วมมือ (Collaborate) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานของรัฐทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมขั้นร่วมมือ ที่ให้บทบาทประชาชนในระดับเข้มข้นกว่าประชาชนมาเกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน การประชุมเชิงปฏิบัติการการตั้งคณะทำงานภาคประชาชน เป็นต้น

5. การเสริมสร้างอำนาจประชาชน (Empower) หมายถึง ประชาชนมีอำนาจเต็มที่ในการตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างอิสระเกี่ยวกับการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นระดับที่ให้บทบาทแก่ประชาชนในระดับที่สูงสุด เช่น การลงประชามติโครงการกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ภาครัฐมีบทบาทเพียงส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรที่ภาคประชาชนมีจำกัด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรือพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศนั้นเริ่มต้นที่ประชาชน ประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ฉะนั้นประชาชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ภาพสะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การร่วมมือกันพัฒนาพื้นที่ที่อยู่อาศัยของประชาชนด้วยประชาชนเอง พื้นที่อยู่อาศัย หมายถึง ชุมชนนั่นเอง ชุมชนเป็นพื้นที่ที่ประชาชนทำกิจกรรมตั้งแต่เกิดจนถึงตาย ฉะนั้นชุมชนเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อประชาชน ในแง่ของ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม การร่วมมือกันทำพื้นที่ที่อยู่อาศัยของประชาชนด้วยประชาชนในชุมชนเอง เรียกว่า การพัฒนาชุมชน (Community Development) ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน (2564) การพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางหรือออกแบบไว้ล่วงหน้าที่ชัดเจน รวมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคส่วนอื่น ๆ เข้ามามีส่วนส่งเสริมสนับสนุน ทรัพยากรทางด้านการพัฒนา ตั้งแต่องค์ความรู้ งบประมาณ บุคลากร และวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนและประชาชนในชุมชนร่วมมือกันทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่กำหนดไว้ทำให้ชุมชนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ชุมชนมีความเจริญขึ้นทั้งด้านภายในจิตใจและทั้งชีวิตความเป็นอยู่ กินอยู่ดีมีความสุขและสะดวกสบายในการใช้ชีวิต ทั้งนี้ปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาชุมชนประสบความสำเร็จนั้นมีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในมี 3 ปัจจัยอันได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ 2) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ 3) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสาร (ประยูร ประสาธน์, 2542) ปัจจัยภายนอกมี 3 ปัจจัย อันได้แก่ 1) ปัจจัยหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรรมการพัฒนาชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) หน่วยงานเอกชน และ 3) หน่วยงานต่างประเทศ การพัฒนาชุมชนปัจจัยสำคัญและสิ่งที่ขาดไม่ได้เลยคือ การพึ่งพาตัวเองให้มากที่สุด พึ่งพาจากภายนอกให้น้อยที่สุด โดยที่ กรมพัฒนาชุมชน เป็นกรมหนึ่งในกระทรวงมหาดไทยที่มีภารกิจอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาชุมชน โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนพึ่งพาตัวเองและมั่นคง ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นการปกครองรูปแบบพิเศษก็เดียวกัน ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนได้จัดตั้งหน่วยงานเรียกว่า สำนักพัฒนาชุมชนมีที่ทำการตามเขตพื้นที่ จำนวน 50 เขต ทำหน้าที่สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้ประชาชนในชุมชนกรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากข้างต้นย่อมพบว่า การขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเด็นนี้และมีข้อค้นพบที่น่าสนใจจากงานวิจัย อาทิ อรทัย พระทัด (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์

กรณีศึกษา ชุมชนป้อมมหากาฬ งานวิจัยของ พระวัชชัย สุนทรโม (วรรณานัน) (2561) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนใน เขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว และประคอง สุกนรจิตต์และคณะ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชน จากการศึกษาทั้งสามท่านพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หัวใจสำคัญของการพัฒนาชุมชนคือการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ การให้ข้อมูล การปรึกษาหารือ การเข้ามาเกี่ยวข้อง การร่วมมือ และการเสริมสร้างอำนาจประชาชน

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ในการมีส่วนร่วมของประชาชนใน 5 ระดับคือการให้ข้อมูล การปรึกษาหารือ การเข้ามาเกี่ยวข้อง การร่วมมือ และ การเสริมสร้างอำนาจประชาชน เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นพื้นฐานหรือการสร้างฐานประชาธิปไตยที่สำคัญทั้งในชุมชนและในระดับสังคมโดยรวม อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกระดับในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างจริงจังทั้งโดยตรงและโดยอ้อม รวมถึงเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้วยเหตุผลดังกล่าวการวิจัยเรื่องนี้มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 3 ประการ กล่าวคือ

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

1.2.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ

-วัดนิมิตยสถาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน วัดวิเศษการ-วัดนิมิตยสถาน การมีส่วนร่วมของประชาชน 5 ระดับคือ การให้ข้อมูล การปรึกษาหารือ การเข้ามาเกี่ยวข้อง การร่วมมือ การเสริมสร้างอำนาจประชาชน (สมยศ ศรีเกิด, 2564)

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตยสถาน โดยใช้พื้นที่ชุมชนชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตยการวาส แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากร

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตยการวาส กลุ่มประชากรในการศึกษาคือประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตยการวาส แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 250 ครัวเรือน มีจำนวนประชากร 1,275 คน โดยแบ่งเป็น ชาย 473 คน หญิง 802 คน (ที่มา สำนักงานบางกอกน้อย ข้อมูล ณ 24 ธันวาคม 2563)

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตยการวาส ในครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 4 เดือน ระหว่าง พฤษภาคม-กันยายน พ.ศ. 2565

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสามารถนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลและแนวทางในการไปพัฒนาข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตยการวาส ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5.2 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครและพื้นที่อื่น ๆ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการกำหนดแนวทาง วางแผน ดำเนินการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

1.5.3 เป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจการศึกษาค้นคว้าวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การให้ข้อมูล หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลหรือรับข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นลักษณะการให้ข้อมูลหรือรับข้อมูลในทางเดียว เช่น ส่งจดหมาย การแถลงการ การติดป้ายประกาศ การกระจายเสียง เป็นต้น

การปรึกษาหารือ หมายถึง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อนำข้อมูลหรือความคิดเห็นของประชาชนนำไปประกอบการตัดสินใจ เช่น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนการจัดเวทีสาธารณะ เป็นต้น

การมาเกี่ยวข้อง หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกระบวนการตัดสินใจ รวมทั้งสามารถเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้ข้อมูลหรือความคิดเห็นนั้นจะถูกนำไป การพิจารณาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน เช่น ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

การร่วมมือ หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ตั้งแต่การระบุปัญหา สร้างแนวทาง และแนวทางแก้ไข เพื่อให้การพัฒนาได้รับยอมรับจากประชาชน เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

การเสริมสร้างอำนาจประชาชน หมายถึงประชาชน มีอำนาจเดิมที่ในการตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างอิสระเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ภาครัฐมีบทบาทเพียงส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรที่ภาคประชาชนที่มีจำกัด

ความพอประมาณ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอยู่พื้นฐานของการพึ่งพากำลังตัวเอง ไม่สุดโต่ง เช่น ไม่มากเกินไปและ ไม่น้อยเกินไป ตั้งอยู่ความพอดีและเหมาะสมต่อชุมชนและความเห็นพ้องของประชาชนในชุมชน

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอยู่พื้นฐานของความพอเพียง พึ่งพาตนเอง และสามารถอธิบายได้อย่างมีเหตุผล ตลอดจนคำนึงถึงผลได้ผลเสียจากการกระทำที่ส่งผลถึงในอนาคต

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การดำเนินการพัฒนาชุมชนอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ และให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมและเตรียมตัวให้พร้อมรับมือกับความขัดแย้งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

ความรู้ หมายถึง การมีความรอบรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ใช้สติปัญญาระมัดระวังดำเนินการอย่างรอบคอบและนำองค์ความรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงองค์สร้างความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชนตัวเอง

คุณธรรม หมายถึง การดำเนินการพัฒนาชุมชน ตั้งอยู่บนขั้วนั้นเพียรเอาจริงเอาจัง มีความอดทนต่อสิ่งต่าง ๆ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนอย่างรอบด้าน ประชาชนมีส่วนร่วม โปร่งใสและตรวจสอบทุกขั้นตอน รวมทั้งร่วมรับผิดชอบต่อผลการพัฒนาชุมชนที่จะตามมา การยึดประโยชน์สาธารณะ

การยึดประโยชน์สาธารณะ หมายถึง การที่ประชาชนในฐานะพลเมืองของสังคม จะคิดหรือจะทำอะไรก็ตาม โดยยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ หรือ ในฐานะพลเมืองมีจิตสำนึกปกป้องผลประโยชน์ของสาธารณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำของรัฐบาลหรือของกลุ่มบุคคลบางกลุ่มต่าง ๆ

การยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนยอมรับและเคารพในความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่หลากหลายเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และศาสนา ว่างใจเป็นกลางและมีพื้นที่แสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย รวมถึงการมีกระบวนการในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งของสังคมและสร้างความปรองดองที่ทุกฝ่ายในสังคมให้การยอมรับ ภายใต้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย ทำให้ทุกฝ่ายรู้สึกว่ามีบทบาทและได้รับการยอมรับ

การเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนยึดมั่นและให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และศาสนา ถึงแม้ว่าการแสดงความคิดเห็นนั้นขัดแย้งหรือคัดค้านกับความคิดเห็นของตนก็ตามตราสารใดที่ไม่ละเมิดข้อกำหนด หรือศีลธรรมอันของประชาชนในสังคม จะยอมรับหรืออดทนอดกลั้นในความแตกต่างของผู้อื่น

วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย หมายถึง ทศนคติความเชื่อหรือแนวทางการปฏิบัติของประชาชนในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนตามแผนพัฒนาชุมชน

ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีคุณลักษณะของผู้นำชุมชน ที่มีความรู้ความสามารถในการนำประชาชนในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास ร่วมมือกันพัฒนาชุมชนตามแผนพัฒนาชุมชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องการบริหารหรือพัฒนาชุมชนอย่างสมัครใจ ตั้งแต่เข้ามาร่วมรับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน การร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนนำไปสู่การปรึกษาหาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ และร่วมกลุ่มกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास หมายถึง พื้นที่ของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ประชาชน หมายถึง บุคคลที่อยู่อาศัยอยู่ในบริเวณชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาในการศึกษาวิจัยออกเป็น 6 ประเด็น ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.4 บริบทของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย และ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

ความเป็นประชาธิปไตยของรัฐต่าง ๆ นั้น ปัจจัยหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนผ่านการแสดงออกทางการเมือง รวมถึงการใช้สิทธิในการกำหนดนโยบายของประเทศได้ จนถึงกำหนดผู้นำประเทศโดยผ่านทาง การเลือกตั้ง และในยามที่ประเทศชาติมีปัญหาหรืออุปสรรคที่ผู้นำประเทศไม่สามารถตัดสินใจได้ ประชาชนก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจผ่านทาง การลงประชามติ ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของภาครัฐ ในปัจจุบันรัฐบาลได้กระจายอำนาจในการปกครองให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจปกครองตนเองสามารถกำหนดทิศทางในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้ รัฐบาลส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำกับดูแลและสนับสนุนทรัพยากรอยู่ห่างๆ รัฐบาลส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บริการสาธารณะ เช่น การศึกษา สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นต้น การปกครองตนเองของท้องถิ่นสิ่งที่ขาดไม่ได้เลยคือการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะ การมีส่วนร่วมนำนโยบายปฏิบัติ ถ้าหากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน ผลสัมฤทธิ์ของนโยบายไม่อาจเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ที่มาของคณะผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการภาพสะท้อนว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง คณะผู้บริหารของท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ถ้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นบริหาร บกพร่องหรือทุจริต คอร์รัปชัน ประชาชนสามารถถอดถอนได้ ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความหมายต่อการปกครองตนเองของการเมือง (ชาญชัย จิตเหล่าอาพร, 2565 น. 29-35) การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งออกได้เป็น 5 ระดับดังนี้ (สมยศ ศรีเกศ, 2564)

1. การให้ข้อมูล (Inform) หมายถึง การที่หน่วยงานให้ข้อมูลแก่ประชาชน เป็นลักษณะ การสื่อสารแบบแนวดิ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว เช่น ส่งจดหมาย การแถลงการ การตีพิมพ์ การกระจายเสียง และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น เป็นการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ทราบว่า หน่วยงานมีแผนงานหรือนโยบายอะไรบ้างที่จะดำเนินการคณะใดคณะหนึ่ง ที่อาจส่งผลกระทบต่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การให้ข้อมูลในลักษณะเช่นนี้ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินการแผนงานหรือนโยบายน้อยที่สุดก็ตาม แต่เป็นขั้นแรกของการมีส่วนร่วมของประชาชน ยิ่งในปัจจุบันการรับข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็วและเพียงพอที่สำคัญมากต่อการตัดสินใจของประชาชน การที่ประชาชนได้รับข้อมูลถูกต้องรวดเร็วและเพียงพอทำให้การตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็นอย่าง มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ของหน่วยงานด้วย ในปัจจุบันโดยหน่วยงานภาครัฐจะดำเนินการแผนงาน หรือ นโยบายอะไรก็ตามที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนหรืออาจส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมภาครัฐ ให้ข้อมูลที่จริงและถูกต้องต่อสาธารณะและประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล ได้สะดวกสบายและประหยัด เช่น การจัดทำสื่อเผยแพร่ผ่านทางโทรทัศน์ การจัดทำสื่อเผยแพร่ ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ เห็นได้ว่าการให้ข้อมูลนั้นสำคัญต่อภาครัฐ และภาคประชาชน (สำนักงาน คณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2546, น. 21)

จากความหมายของการให้ข้อมูล ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การให้ข้อมูล หมายถึง เป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการให้ข้อมูลหรือรับข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เป็นการให้ข้อมูลทางเดียว วิธีการการให้ข้อมูลหรือรับข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น รับหรือส่ง ทางจดหมาย สิ่งพิมพ์ การตีพิมพ์ การตีพิมพ์ และเว็บไซต์

2. การปรึกษาหารือ (Consult) หมายถึง การที่หน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนั้นเข้ามาส่วนร่วมในให้ข้อมูลข้อเท็จจริงต่อการดำเนินงานรวมทั้งร่วม แสดงความคิดเห็น เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น ประชาชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลไม่มีบทบาทในการตัดสินใจ ส่วนภาครัฐนำข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่ได้รับจากประชาชนหรือสะท้อนออกมา

นำไปพิจารณาแล้วไปประกอบเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นนั้นทำให้การดำเนินงานของรัฐมีความชอบธรรมมากขึ้น และสามารถปิดช่องโหว่หรือข้อบกพร่องของการดำเนินงานได้ เนื่องจากว่าในปัจจุบัน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า และสลับซับซ้อน ลำพังภาครัฐฝ่ายเดียวไม่อาจมีความรู้ความเข้าใจต่อสถานการณ์หรือปัญหานั้น ๆ ได้ จึงต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือสามารถแสดงความคิดเห็น การที่ภาครัฐการปรึกษาหารือกับประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอาจใช้ระยะเวลาพอสมควรแต่ผลที่ได้รับกลับมาคือข้อมูลที่เป็นข้อมูลข้อเท็จจริงนำไปประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานอย่างถูกต้องหรือการดำเนินงานของภาครัฐอาจมีผลกระทบต่อประชาชนถ้าภาครัฐมีข้อมูลที่ถูกต้องสะท้อนออกมาจากความเป็นจริงภาครัฐก็สามารถหลีกเลี่ยงกระทบให้น้อยที่สุดได้ (วิษณุ หยกจินดา, 2557, น. 8)

จากความหมายของการปรึกษาหารือ ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การปรึกษาหารือ หมายถึง เป็นการให้ประชาชน มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อนำข้อมูลหรือความคิดเห็นของประชาชนในการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีวิธีการต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การจัดเวทีสาธารณะและการแสดงความเห็นผ่านทางเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การมาเกี่ยวข้อง (Involve) หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐในลักษณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างกันอย่างจริงจังและมีความชัดเจน และนำข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนมาพิจารณาเป็นแนวทางในการปฏิบัติสร้างทางเลือกที่เหมาะสมกับการดำเนินงาน ในลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนรูปแบบนี้ภาครัฐมีหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นผู้ให้ความสะดวกแก่ประชาชน ยอมรับการเสนอแนะ และการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชนในตลอดกระบวนการดำเนินงาน เช่น ประชาพิจารณ์ คณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย การประชุมเชิงปฏิบัติการการตั้งคณะทำงานภาคประชาชน เป็นต้น การที่ประชาชนมีบทบาทตัดสินใจตลอดกระบวนการดำเนินงาน ทำให้ภาครัฐการดำเนินงานสะดวกมากขึ้นเนื่องจากภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้ความสนับสนุนทรัพยากรที่ภาครัฐขาดหายไป หรือเติมเต็มสิ่งที่ภาครัฐไม่มีเช่นภาคประชาชนมีข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ข้อมูลข้อเท็จจริงที่มาจากประชาชนเป็นข้อมูลโดยตรง ภาครัฐสามารถนำไปพิจารณาตัดสินใจร่วมกับประชาชนได้เลย ในส่วนภาคประชาชนที่การมีส่วนร่วมรูปแบบนี้ทำให้ประชาชนในพื้นที่ สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของตนได้และร่วมการศึกษาไปปัญหาและตอบสนองความต้องการ นำไปสู่ร่วมกันกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหาหรือความต้องการ (การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม, 2553)

จากความหมายของการมาเกี่ยวข้อง ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมาเกี่ยวข้อง หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกระบวนการตัดสินใจ รวมทั้งสามารถเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้ข้อมูลหรือความคิดเห็นนั้นจะถูกนำไปพิจารณาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน เช่น ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

4. การร่วมมือ (Collaborate) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานของรัฐทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมขั้นร่วมมือ ที่ให้บทบาทประชาชนในระดับเข้มข้นกว่าประชาชนมาเกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน การประชุมเชิงปฏิบัติการการตั้งคณะทำงานภาคประชาชน เป็นต้น ประชาชนและภาครัฐจะตัดสินใจร่วมกันตั้งแต่การศึกษาปัญหา สร้างแนวทางปฏิบัติ และแนวทางแก้ไข การร่วมมือรูปแบบนี้ลักษณะเป็นกิจกรรมถาวร หรือตลอดระยะเวลาโครงการ หรือนโยบาย การร่วมมือของประชาชนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะ โครงการหรือนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมภาครัฐจึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังและให้อำนาจใจการตัดสินใจร่วมกับภาครัฐได้เลย เป็นการสะท้อนว่าการดำเนินการนั้นถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนการดำเนินการโครงการหรือนโยบายไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ยิ่งในปัจจุบันประชาชนมีความคิดเห็นหรือวิธีการดำเนินการโครงการหรือนโยบายต่างจากภาครัฐ บางครั้ง การดำเนินการโครงการหรือนโยบายมีผลกระทบต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมประชาชนออกมาต่อต้านอย่างจริงจัง ฉะนั้นการที่ภาครัฐให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่ง และศึกษาโครงการหรือนโยบายอย่างจริงจังร่วมมือกันตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการหรือนโยบาย แรงดันจากประชาชนหรือผลกระทบต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมน้อย ทำให้โครงการหรือนโยบายลุล่วงด้วยดี (Erwin ,1976, p. 189)

จากความหมายของการร่วมมือหมายถึง ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การร่วมมือหมายถึง การที่ให้ประชาชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ตั้งแต่การระบุปัญหา สร้างแนวทาง และแนวทางแก้ไข เพื่อให้การพัฒนาได้รับยอมรับจากประชาชน เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5. การเสริมสร้างอำนาจประชาชน (Empower) หมายถึง ประชาชนมีอำนาจเต็มที่ในการตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างอิสระเกี่ยวกับการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นระดับที่ให้บทบาทแก่ประชาชนในระดับที่สูงที่สุด เช่น การลงประชามติโครงการกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ภาครัฐมีบทบาทเพียงส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรที่ภาคประชาชนไม่มี การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจของประชาชนอย่างแท้จริง วิธีการการเสริมสร้างอำนาจประชาชน ทำให้หลายระดับและหลายวิธี

ขึ้นอยู่กับความต้องการของประชาชน แต่ขณะเดียวกันสิ่งที่ภาครัฐต้องคำนึงถึงคือข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชน เนื่องจากว่าอำนาจตัดสินใจด้วยตัวเองนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ต้องคำนึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของภาครัฐ ถ้าปล่อยให้ประชาชนตัดสินใจด้วยตัวเองบนพื้นฐานที่มีข้อมูลที่ไม่เพียงพอและทรัพยากรที่จำกัด อาจส่งผลกระทบในวงกว้างได้ฉะนั้นภาครัฐต้องคอยติดตามและกำกับอยู่ห่างๆ เพื่อให้การตัดสินใจของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล มีผลกระทบให้น้อยที่สุด การที่ภาครัฐคอยสนับสนุนข้อมูลและทรัพยากรต่าง ๆ และประชาชนมีความรู้มีความเข้าใจ มีความจริงใจต่อการดำเนินงาน ทำให้การตัดสินใจของประชาชนมีประสิทธิภาพประสิทธิผล (พิสันต์ ประทานชวโน, 2554)

จากความหมายของการเสริมสร้างอำนาจประชาชน ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการเสริมสร้างอำนาจประชาชน หมายถึง เป็นขั้นที่ให้ประชาชนมีบทบาทในระดับที่สูงที่สุด ประชาชนมีอำนาจเต็มที่ในการตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างอิสระเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาชุมชน ใดๆ ใดอย่างหนึ่ง เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น

2.2 แนวคิดและทฤษฎีวิวัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตย

การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นการปกครองของปวงชน หมายความว่า ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้และมีส่วนร่วมด้วย ฉะนั้นประชาธิปไตยหมายความว่า การปกครองที่ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ถ้าหากกล่าวถึงความหมายของ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยชัดเจนและเห็นภาพที่สุด คือคำกล่าวของ อับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln) ซึ่งเป็นอดีตประธานาธิบดี สหรัฐอเมริกา กล่าวว่า การเมืองการปกครองในระบอบ “ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ”(government of the people by the people and for the people)(Helena catt, 1999 pp. 1-2.) ฉะนั้นการเมืองการปกครอง ที่ให้ความสำคัญกับประชาชนส่วนใหญ่ ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการปกครอง จึงให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิเสรีภาพ (Freedom) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ความเท่าเทียม (Equality) การมีส่วนร่วม (Participation) การใช้สติปัญญา (Intelligence) การใช้เหตุผล (Reason) การยอมรับเสียงข้างมาก(High Voice Acceptance) ยอมรับความหลากหลาย (Accept Diversity)และเรื่องหน้าที่ของพลเมือง (Duties Of Citizens) เป็นต้นงาม (ชาญชัย จิตเหล่าอาพร, 2565, น. 21-22) เพราะฉะนั้นการจะทำให้ประชาชนมีความรู้มีความเข้าใจต่อการเมืองการครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น ก็นำค่านิยมดังกล่าวมาพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ มีความเข้าใจต่อการเมือง

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น คำว่า วัฒนธรรม หมายถึง กรอบแนวคิดหรือวิถีทางที่ปฏิบัติเชื่อว่าปฏิบัติแล้วทำให้ความเจริญขึ้น

เมื่อคำว่า วัฒนธรรม (culture) กับคำว่า การเมือง (politics) มารวมกัน ได้คำว่าวัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) คำว่าวัฒนธรรมทางการเมืองนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ อาทิเช่น ลิขิต ชีรวะกิน ได้ให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) หมายถึง ความเชื่อความศรัทธา แบบแผน แนวทางปฏิบัติ ค่านิยมและพฤติกรรมของคนในสังคมยึดถือเป็นกระบวนการหรือวิถีทางทางการเมือง (ลิขิต ชีรวะกิน, 2529, น. 9) Pye (1966, p. 218) วัฒนธรรมการเมือง หมายถึง ทศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึกที่เกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง และพฤติกรรมของคนในการแสดงออกมาและทำให้ทุกคนยอมรับจนกลายเป็นระเบียบและก่อเป็นกฎเกณฑ์ทางการเมือง จุลพล หมิ่นพานิช. (2549, น. 331) ได้ให้ความหมายวัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ทศนคติ ความเชื่อความศรัทธา ความรักของประชาชนที่มีต่อระบอบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการการเมือง และ ชาญชัย จิตเหล่าอาพร ได้ให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) หมายถึง ทศนคติทางการเมืองขอลบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีผลต่อการเมืองแบบใดแบบหนึ่งและมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนหรือกลุ่มคนและแสดงออกมาเป็นประเพณีปฏิบัติทางการเมือง กลายเป็นค่านิยมและปทัสถานทางการเมือง (ชาญชัย จิตเหล่าอาพร, 2565 น. 49) จากการนิยามความหมายของนักวิชาการทั้ง 4 ท่าน คำว่าวัฒนธรรมการเมือง หมายความว่า ทศนคติ ความเชื่อความรู้สึก แบบแผนค่านิยมของประชาชนในสังคมที่แสดงออก ในทางการเมืองและทำให้ทุกคนยอมรับจนกลายเป็นระเบียบและก่อเป็นกฎเกณฑ์ทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและไม่มีความคิดเห็น วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไฟร์ฟ้า เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ทางการเมือง แต่ประชาชนยอมรับในอำนาจ เชื่อฟังผู้มีอำนาจ และ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีความรู้มีความเข้าใจทางการเมืองและมีความผูกพันต่อระบบการเมือง มีการเรียกร้องทางการเมือง มีส่วนร่วมในระบบการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ และประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอำนาจอธิปไตย (พยงค์ เอี่ยมสำอางค์, 2555, น. 121-122)

จากการกล่าวมาเบื้องต้น คำว่า วัฒนธรรมการเมือง กับคำว่าระบอบประชาธิปไตย มารวมกัน ได้คำว่าวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic Political Culture) หมายความว่า นำหลักการ วิธีการ กระบวนการ ค่านิยมของประชาธิปไตยข้างต้น

นำมาเป็น แนวทาง แบบแผน วิธีชีวิตในการปฏิบัติในการแสดงของในทางการเมืองส่วนใดส่วนหนึ่ง เพื่อที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นสังคมประชาธิปไตย ให้ประชาชนมีการตื่นตัว มีส่วนร่วม มีสิทธิและเสรีภาพในทางการเมือง ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างตรงไปตรงมา ในกรอบของรัฐธรรมนูญและจิตสำนึกและความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย Almond and Verba, (1965, pp. 9-10) ได้กล่าวถึงการมีคุณสมบัติของบุคลิกภาพประชาธิปไตยที่มีความสำคัญต่อวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยสรุปได้ 3 ประการ ได้แก่ การยึดประโยชน์สาธารณะ การยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน และการเคารพในสิทธิเสรีภาพสมาชิกชุมชน ได้นำหลักการดังกล่าว มาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนดังต่อไปนี้

1. การยึดประโยชน์สาธารณะ หมายถึง การที่ประชาชนในฐานะพลเมืองของสังคม จะคิดหรือจะทำอะไรก็ตาม โดยยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ หรือ ในฐานะพลเมืองมีจิตสำนึกปกป้องผลประโยชน์ของสาธารณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำของรัฐบาลหรือของกลุ่มบุคคลบางกลุ่มต่าง ๆ ในวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย เมื่อมีข้อพิพาทเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะจึงมีหลักการยึด ผลประโยชน์ของส่วนร่วมมาก่อน เพราะผลประโยชน์สาธารณะเป็นประโยชน์ส่วนรวมคือประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ (ปฏิมากรณ์ อรรถนันท์, สัญญา เคนาภูมิ และ กักดีโพธิ์สิงห์, 2560, น. 120) การยึดประโยชน์สาธารณะจึง หมายความว่า เป็นการกระทำใด ๆ ก็ตามของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่กระทบต่อผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ เช่น ไม่กระทบต่อข้อกำหนด ไม่ละเมิดศีลธรรมอันดีและความสงบสุขของประชาชน ในขณะที่เดียวกันเห็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกระทำใดก็ตาม ที่อาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือละเมิดกฎหมาย ละเมิดศีลธรรมอันดีและความสงบสุขของประชาชน ออกมาปกป้องรักษาประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐจะดำเนินการโครงการใด ๆ ก็ตาม จึงให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในส่วนใดส่วนหนึ่งหรือขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินการ โครงการ เพื่อเป็นการให้ความสำคัญและยึดประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง อย่่างไรก็ตามในส่วนองประชาชนที่มีความเห็นต่างในการดำเนินการโครงการของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม การแสดงบทบาทของประชาชนผ่านการออกมาเรียกร้องให้ดำเนินการให้ถูกต้องก็ถือเป็นการแสดงออกซึ่งการยึดประโยชน์สาธารณะเช่นกัน

จากความหมายของการยึดประโยชน์สาธารณะ ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การยึดประโยชน์สาธารณะ หมายถึง ประชาชนมีจิตสาธารณะก่อนจะลงมือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งคำนึงถึงผลกระทบที่

ตามมาเสมอ และคอยปกป้องผลประโยชน์ของสาธารณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ

2. การยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนยอมรับและเคารพในความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่หลากหลายเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และศาสนา วางใจเป็นกลางและมีพื้นที่แสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย รวมถึงการมีกระบวนการในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งของสังคมและสร้างความปรองดองที่ทุกฝ่ายในสังคมให้การยอมรับ ภายใต้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย ทำให้ทุกฝ่ายรู้สึกว่ามีบทบาทและและได้รับการยอมรับ (วุฒิสภา ดันไชยและคณะ, 2555) นอกจากนี้ในวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงให้ความสำคัญกับหลักเสียงข้างมาก ในการยุติข้อขัดแย้งในสังคม โดยใช้หลักเสียงข้างมากตัดสิน เพื่อให้ความหลากหลายในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้ถึงแม้ว่าบุคคลนั้น มีความคิดทางการเมืองอย่างไร นับถือศาสนาใด คำหรือชาว สูงหรือต่ำ จนหรือรวย ฐานะทางสังคมแบบใด ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่ากัน และได้รับการยอมรับ (เดโซ สวานานนท์, 2437. น. 157-158) เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครคนใดได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ได้รับคะแนนสูงสุดจะเป็นผู้ที่ได้รับเลือกหรือชนะการเลือกตั้ง หรืออีกกรณีหนึ่งการออกเสียงประชามติ เรื่องที่ประชาชนเห็นด้วยมากก็จะได้นำไปปฏิบัติ เป็นต้น อย่างไรก็ตามหลักเสียงข้างมาก ต้องดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย เสียงข้างน้อยต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน ไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้หลักเสียงข้างมากต้องดำเนินการยึดหลักผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นสำคัญ เพื่อมีหลักประกันว่าเสียงข้างมากเห็นแก่ผลประโยชน์ของกลุ่มพวกพ้อง ไม่ใช่หมายความว่าได้รับเสียงส่วนใหญ่มาแล้วทำอะไรก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงเสียงส่วนน้อยด้วย (วิสุทธิ โปธิแทน, 2550, น. 61-62) ดำเนินการ อยู่ขอบเขตของกฎหมายและศีลธรรมของสังคม นี่เป็นเสน่ห์ของวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย

จากความหมายของการยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน หมายถึงการที่ประชาชนยอมรับและเคารพในความแตกต่างและความหลากหลายไม่ว่าทางเชื้อชาติ ภาษาหรืออุดมการณ์ทางการเมือง ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคม และอยู่ร่วมกันภายใต้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย ทำให้ทุกฝ่ายรู้สึกว่ามีบทบาทและได้รับการยอมรับ

3. การเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนในสังคมยึดมั่นและให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ

สังคม การเมือง และศาสนา ถึงแม้ว่าการแสดงความคิดเห็นนั้นขัดแย้งหรือคัดค้านกับความคิดเห็นของตนก็ตาม トラบใดที่ไม่ละเมิดข้อกำหนด หรือศีลธรรมอันของประชาชนในสังคม จะยอมรับหรืออดทนอดกลั้นในความแตกต่างของผู้อื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2556, น. 31) นอกจากนี้ยอมรับความเห็นต่างแล้วให้ความเคารพสิทธิของผู้อื่นและให้ความสำคัญในการจะแสดงออกอย่างจริงใจและประชาชนต้องได้รับการประกันสิทธิและเสรีภาพภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน (ชาญชัย จิตเหล่าอาพร, 2565, น. 6) การเคารพสิทธิของผู้อื่นหมายความว่ามีความเชื่อมั่นว่า ทุกคนเสมอภาคกัน ไม่มีใครต่ำกว่าและสูงกว่าใครมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมาไม่เลือกปฏิบัติ ให้เกียรติให้ความเคารพซึ่งกันและกัน และขณะเดียวกันมีส่วนร่วมปกป้องสิทธิเสรีภาพในสังคม ไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง หรือบ่อนทำลายสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่นปกป้องรัฐธรรมนูญ ไม่ให้ผู้ใดละเมิดซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศเป็นต้น เพราะรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ทำให้การรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีของประชาชน ถึงขนาดมีนักปรัชญาเมธีชาวอังกฤษ จอห์น สจ๊วต มิลล์ กล่าวว่า การห้ามแสดงความคิดเห็น ถือว่าเป็นการปล้นความเป็นมนุษย์ (เสถียร หอมขจร และคณะ, 2548, น. 153-154) ถึงอย่างไรก็ตามการแสดงความคิดเห็นนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความสงบเรียบร้อยของสังคมอยู่ในขอบเขตของหลักความยุติธรรม หลักความบริสุทธิ์ และอยู่ในกรอบรัฐธรรมนูญและยึดมั่นประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่ของสังคม (Jose, 2000, pp. 151-152)

จากความหมายของการเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชนข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนในสังคมให้ความสำคัญและให้ความเคารพในสิทธิเสรีภาพบุคคล ถึงแม้ว่าการแสดงความคิดเห็นนั้นขัดแย้งหรือคัดค้านกับความคิดเห็นของตนก็ตามจะยอมรับหรืออดทนอดกลั้นในความแตกต่างของผู้อื่น

2.3 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ร.9) เป็นปรัชญาแบบองค์รวมครอบคลุมทั้งระบบทางสังคม เน้นการวิถีการทางสายกลาง เป็นแนวทางที่การอยู่บนพื้นฐานศักยภาพของประเทศและวิถีชีวิตของประชาชนไทย การที่จะเข้าใจแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสิ่งที่ทำความเข้าใจคือความเป็นมาของกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) อันเกิดจากผลพวงของการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ ของชาวยุโรป ประมาณศตวรรษที่ 15 กระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) เป็นพลวัตที่ทำให้สังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทั้งในแง่ของความเจริญและ

ในแง่ความเชื่อมโยง ประเทศไทยก็เช่นเดียวได้รับผลกระทบทั้งสองแง่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงหลายวาระ

ความเป็นมาของกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) กับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) หลังจากชาวยุโรปหลุดพ้นจากระบบฟิวดัลและข้อบังคับของศาสนจักร ทำให้ชาวตะวันตก มีสิทธิเสรีภาพทางเศรษฐกิจ สังคมการเมือง การศึกษา และศาสนา มากขึ้นทำให้ปัญญาชนของ ชาวยุโรปหันกลับไปศึกษา ศิลปกรรม ภูมิปัญญา และวรรณกรรมต่าง ๆ ในสมัย กรีกและโรมัน ยุคนี้เรียกว่า ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ หลังจากนั้นชาวตะวันตกให้ความสำคัญต่อความเป็นปัจเจกชน ความเป็นมนุษย์ มีเสรีภาพทางการศึกษา ค่านิยม และประดิษฐ์เครื่องกลต่าง ๆ ทำให้สังคมยุโรปเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจสังคม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมเจริญอย่างก้าวกระโดด (สัญญาชัย สุวังบุตร และ คณะ, 2551, น. 99) ระยะเวลาที่วิปยุโรปกลายเป็นศูนย์กลางของโลก ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา หลังจากนั้นชาวยุโรปเริ่มออกล่าอาณานิคมพร้อมกัน นำวิทยาการสมัยใหม่เผยแพร่ไปทั่วโลก ต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 วิทยาการ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง และการศึกษา ได้เคลื่อนย้ายไปที่ สหรัฐอเมริกา หลังจากประเทศอเมริกากลายเป็นเจ้า โลก ก็ได้้นำแนวคิด เศรษฐกิจสังคมนิยมระบอบประชาธิปไตย การศึกษา ระบบเงินตรา ไปเผยแพร่ พร้อมกับความช่วยเหลือประเทศโลกที่ 2 และ 3 ทำให้โลกเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียว และวัฒนธรรม อเมริกา เผยแพร่ไปทั่วโลก วิชัย ดันศิริ กล่าวว่า ลักษณะการแพร่กระจายนี้เรียกว่า กระบวนการทำให้โลก เป็นหนึ่งเดียว (วิชัย ดันศิริ, 2538, น. 2) การแพร่กระจายวัฒนธรรมยุโรป-อเมริกาไปทั่วโลก ทำให้โฉม หน้าโลกเป็นไปอย่างมหัศจรรย์ (สุริยา สมุทคุปดี, 2542, น. 69-78) การเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้เรียกว่า โลกาภิวัตน์ (globalization) โลกาภิวัตน์ (globalization) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึงการแพร่กระจายไปทั่วโลก การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วกว้างขวาง ซึ่งเนื่องมาจากการพัฒนา ระบบสารสนเทศเป็นต้น. (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, น. 1044)

สำหรับประเทศไทยกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) ได้แพร่กระจายเข้ามา ในสังคมไทยอย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ตั้งแต่ รัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.4) ทำให้สังคมต้องปรับตัวและตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลง ต่อมาในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระ จุฬจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.5) ทรงปฏิรูปประเทศครั้งใหญ่เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะมาถึง อาทิเช่น ปฏิรูประบบราชการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ ส่งพระราชบุตรและลูกหลานขุนนางชั้นสูงออกไป ศึกษาในทวีปยุโรปเป็นต้น ต่อมา มีนักศึกษาจากกลุ่มหนึ่งนำโดย พระองค์เจ้าปฤษฎางค์ และ

คณะได้ทูลเกล้าถวายความเห็นเกี่ยวกับจัดการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดิน (ชัยนันต์ สมุทวณิชและชัตติยา กรรณสูต, 2518, น. 47-78) นอกจากนี้วิทยาการองค์ความรู้ของชาวยุโรปได้แพร่กระจายเข้ามาอย่างเต็มที่ ทำให้สังคมไทยปั่นป่วนอย่างมากทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง ต่อมา กระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมการเมืองครั้งใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2475 ในราชสมัย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.7) โดยกลุ่มนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาในทวีปยุโรปได้รวมตัวกันนำโดย นายปรีดี พนมยงค์ หรืออำมาตย์ตรี-หลวงประดิษฐมนูธรรม ได้ก่อการปฏิวัติทางการเมือง ทำให้ระบอบการเมืองเปลี่ยนจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย หลังจากนั้นประเทศไทยพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของอุดมการณ์ ประชาธิปไตย ทำให้ประเทศไทยเจริญกว่าหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมการเมือง การศึกษา จากการพัฒนาที่ผ่านมา ทำให้สังคมไทยอ่อนแอประชาชนในชนบทเคลื่อนเข้ามาในเมืองใหญ่ ๆ เพื่อใช้แรงงาน ทำให้วัฒนธรรมอันดีงามหมดความสำคัญลง กลายเป็นสังคมวัตถุนิยม บริโภคนิยม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติถูกทำลายอันเกิดจากการพัฒนาประเทศของภาครัฐผิดพลาด คนจนเพิ่มมากขึ้น ผลจากการใช้แนวคิดการพัฒนาแบบสมัยใหม่ ทำให้การพัฒนาประเทศขาดซึ่งความสมดุล ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2540 เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง หลังจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ร.9) ทรงมีพระราชดำรัสแนะนำแนวทาง การพัฒนาประเทศและการดำรงชีวิตของประชาชน ที่เหมาะสมกับพื้นฐานของประเทศและวิถีชีวิตของประชาชน ตั้งแต่นั้นมา รัฐบาล ส่วนราชการ เอกชนและประชาชนทั่วไปได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศและการดำเนินชีวิต พระองค์ทรงเรียกว่าเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) (TNN Online, 2559)

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ร.9) เป็นแนวทางการปฏิบัติตนอยู่บนพื้นฐาน ทางสายกลาง ไม่มากเกินไป มากน้อยเกินไป และไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น รวมถึงไม่เบียดเบียนธรรมชาติและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) อย่างไม่หวั่นไหว ดำรงตนอยู่ในกระแสความเปลี่ยนแปลง อย่างพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและมีคุณธรรมข้อสัจสุจริตมีความขยันและแบ่งปันความสุขความดี ลดความเห็นแก่ตัวเสียสละเพื่อสังคมชุมชนตลอดจนประเทศชาติและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทำให้เกิดความสมดุลและมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าด้าน เศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม การเมืองการพัฒนาและสิ่งแวดล้อม ดังที่พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จากวารสารชัยพัฒนาประจำเดือน สิงหาคม พ.ศ.2542 ว่า “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิตรากฐานความมั่นคงของแผ่นดินเปรียบเสมือนเสาเข็มที่ต่อกรรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็มแต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป” (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2542, น. 48-49)

ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ในปัจจุบันสังคมภายใต้กระแสโลกภิวัตน์ มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การบริหารงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทำงานภายใต้ภาวะแรงกดดัน ผู้นำ (Leaders) องค์กรจึงต้องปรับตัวและพัฒนาศักยภาพการทำงานเพื่อให้ได้รับการยอมรับและมีภาวะผู้นำ (Leadership) และมีความสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย คุณลักษณะภาวะผู้นำ ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตาม อันได้แก่ 1) มีอุดมการณ์แน่วแน่ ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด มีความมั่นใจและความภาคภูมิใจในตนเองอย่างสูง 2) การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้นำประพฤติปฏิบัติตนเองในหน้าที่จึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจต่อผู้ตาม 3) การกระตุ้นทางปัญญา ผู้นำที่เห็นปัญหาและความต้องการขององค์กร และตระหนักถึงปัญหาและความต้องการจึงทำให้ผู้ตามเห็นพ้องและนำไปสู่กันแก้ไขและพัฒนา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกชน ผู้นำให้ความสำคัญต่อบุคคลหรือผู้ตามและเห็นคุณค่า ทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและหน้าที่ที่ตนปฏิบัติอยู่ (จิรากร ธีรศิริกุล, 2565 น. 19-21)

ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการพัฒนาชุมชนบนทางสายกลาง หมายความว่า ผู้นำชุมชน ที่มีความรู้มีสติปัญญา มีความยุติธรรมตั้งตนอยู่ในความดีงามมีเหตุมีผล มีความสามารถชักนำในคนในชุมชนประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่พอประมาณและดีงามตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พระพรหมคุณาภรณ์, 2559, น. 4-5) ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เน้นในด้านความประพฤติของผู้นำชุมชน หมายถึงผู้นำชุมชนดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติและการกระทำ ตลอดจนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของคนชุมชนและความสุขของคนส่วนใหญ่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ร.9) ทรงมีพระราชดำรัสว่าในวันเฉลิมพระชนมพรรษาเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 ว่า “...เศรษฐกิจพอเพียงนี้ขออย่าว่าเป็นการทางเศรษฐกิจหรือความประพฤติ ที่ทำอะไรเพื่อให้เกิดผลและเหตุ คือเกิดผลมันมาจากเหตุการกระทำ ก็จะเป็นการกระทำที่ดีและผลของการกระทำนั้นก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่ามีประสิทธิผล ดีแปลว่ามีประโยชน์ ดีแปลว่ามีความสุข...”

หมายความว่าภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผู้นำชุมชนมีความประพฤติกที่ดี มีการกระทำที่ดี การทำงานมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของชุมชนและความสุขของส่วนใหญ่ ผู้วิจัย ได้นำน้อมนำหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ประการ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีความรู้ และการมีคุณธรรม มาอธิบายขยายความเพิ่มเติมในความของภาวะผู้นำชุมชน ดังนี้

1. ความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง สภาวะของความดุลยภาพ ระหว่างความต้องการกับการได้รับการตอบสนองทั้งในเรื่องของวัตถุประสงค์ของและจิตวิญญาณนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่สมดุลตลอดจน ความสมดุลระหว่างสังคมประเทศชาติ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม หมายความว่าตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอดีความเหมาะสม ไม่มากเกินไปและไม่เกินไป การที่ไม่สุดโต่งนั้นตั้งอยู่ในความเป็นกลางเน้นความสงบและสันติ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นการทำ อะไรก็ตามประกอบซึ่ง ความพอประมาณ ความสมดุลทำให้คุณภาพชีวิตกับความพึงพอใจมาบรรจบกันแล้วนำไปสู่ ความสมดุลของชีวิต (พระพรหมคุณาภรณ์, 2559, น. 32) ความพอประมาณเป็นทางปฏิบัติพื้นฐานที่ให้ความสำคัญต่อคุณภาพชีวิต เน้นคุณค่าแท้หมายความว่า ทั้งปริมาณและคุณภาพของคุณค่าที่ตอบสนองความต้องการเพื่อคุณภาพชีวิต ไม่ใช่คุณค่าเพื่อตอบสนองความต้องการเสพลสิ่งปรนเปรมเพื่อตัวเองและเบียดเบียนสังคมและสิ่งแวดล้อม ในแง่ของการปฏิบัติปัจเจกชนหมายความว่าทำอะไรก็ตาม เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อหรือฟุ่มเฟือยจนเกินกว่าศักยภาพของตน นอกจากนั้นก็ถือช่วยเหลือแบ่งปันตามกำลังของตนเอง ในแง่ของชุมชนหมายความว่า ชุมชนทำอะไรก็ตามตั้งอยู่บนฐานของการพึ่งพาตัวเอง ตามศักยภาพของทรัพยากรของชุมชน และในแง่ของภาครัฐหมายความว่า จะดำเนินการ โครงการอะไรก็ตามตั้งอยู่บนฐานของประสิทธิภาพและประสิทธิผล เน้นประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ และไม่เกินศักยภาพของประเทศชาติ และดำเนินการกรอบของงบประมาณที่มีจำกัดก่อนนี้เท่าที่จำเป็นไม่สร้างภาระในอนาคต หลักความพอประมาณสามารถช่วยให้การใช้ทรัพยากรของประเทศชาติเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริส, 2552, น. 11)

จากความหมายของความพอประมาณข้างต้นสามารถสรุปได้ ดังนี้ ความพอประมาณ หมายถึง การดำเนินการอะไรก็ตามอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลและเน้นการพึ่งพาตนเอง ไม่สุดโต่ง เช่น ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป ตั้งอยู่ความพอดีและเหมาะสมกับศักยภาพตนเองและไม่เบียดเบียนสังคมและสิ่งแวดล้อม

2. ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอต่อการปฏิบัติ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของตนเองและความเป็นไปได้สิ่งที่จะดำเนินการ ทั้งการดำเนินการอยู่บนพื้นฐานขององค์ความรู้และภูมิปัญญาและศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งวิทยาการใหม่ๆ หลีกหนีจากการตัดสินใจบนพื้นฐานของความต้องฝ่ายเดียว ต้องคำนึงเหตุผลและความจำเป็น และคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินการนั้น ๆ การดำเนินการอะไรก็ตามประกอบด้วย สติปัญญาในการดำเนินการ ควรใช้ข้อมูลความรู้ทางวิชาการอย่างรอบด้านและใช้อย่างระมัดระวัง (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรัส, 2552, น. 12) นอกจากนี้ความมีเหตุผลใช้แต่ข้อมูลทางวิชาการอย่างเดียวไม่เพียงพอต้องคำนึง หลักกฎหมาย หลักความคุณธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม หมายความว่า ต้องคำนึงทั้งระบบสังคมแบบไม่แยกส่วนหรือคิดแบบองค์รวม ความพอเหมาะพอดี การตัดสินใจแบบสมดุล ความมีเหตุผลในปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมีนัยสะท้อนถึงการตัดสินใจอาศัยองค์ความรู้ที่เกิดจากการสังสมและภูมิปัญญา รวมทั้งองค์ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์จริง เพื่อให้ความคิดและการกระทำอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ดังนั้นความมีเหตุผลเน้นการตัดสินใจและ การดำเนินการบนพื้นฐานของความรู้และประสบการณ์ของตนเองและผู้อื่นรวมถึงความรู้วิชาการแบบใหม่อันเกิดจากการผสมผสานขององค์ความรู้จากวิชาการแขนงต่าง ๆ เพื่อการดำเนินการเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและผลกระทบให้น้องที่สุด

จากความหมายของความมีเหตุผลข้างต้นสามารถสรุปได้ดังนี้ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการอะไรก็ตาม อยู่พื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอและใช้ข้อมูลทางวิชาการอย่างระมัดระวัง อยู่ในกรอบของความพอเพียงพึ่งพาตนเอง และสามารถอธิบายได้อย่าง มีเหตุผลตลอดจนคำนึงถึงผลได้ผลเสียจากการกระทำนั้น ๆ ที่ส่งผลถึงในอนาคต

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี (Self-Immunity) หมายถึง การดำเนินไปพร้อม ๆ กับความมีเหตุผลและความพอประมาณ และตั้งอยู่ในความไม่ประมาทระมัดระวังมีความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอไม่ว่าด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในระยะสั้นและระยะยาว และเรียนรู้การปรับตัวในโลก ยุคโลกาภิวัตน์ การดำเนินการอะไรก็ตาม ยึดหลักความถูกต้อง ความยุติธรรม หลักกฎหมาย หลักวิชาการ ความเป็นไปได้ และซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ หลีกหนี ความต้องการที่เกินพอดี เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้ตั้งอยู่ในหลักความพอดีไม่ฟุ้งเฟ้อ หรือฟุ่มเฟือย เป็นการสร้างระเบียบวินัยในตัวเองให้เกิดขึ้น เพื่อปกป้องตัวเองจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ตามนัยของ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นย้ำถึงความพร้อมทางด้านร่างกาย จิต และสติปัญญา รวมถึงสังคม ประเทศชาติให้มีความพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครัวเรือนและ ระดับสังคมประเทศชาติ นอกจากนี้ให้เน้นย้ำถึงการพึ่งพาตัวเองให้มากที่สุด พึ่งพาผู้อื่นให้น้อยที่สุด ในขณะที่เดี่ยวช่วยเหลือแบ่งปันสังคมตามศักยภาพที่ตนมีเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทั้งใน 3 ระดับกล่าวคือ สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในระดับบุคคล สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในระดับครัวเรือนและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในระดับสังคม ประเทศชาติ ทำให้ประเทศมีภูมิคุ้มกันที่ดีก็สามารถทำให้ประเทศชาติรอดพ้นจากวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้ และสามารถยืนบนขาตนเองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

จากความหมายของการมีภูมิคุ้มกันที่ดีข้างต้นสามารถสรุปได้ดังนี้ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีหมายถึง การดำเนินการอะไรก็ตามมีเหตุผลและรอบคอบ ใช้หลักวิชาการให้ที่เหมาะสม และตั้งอยู่ในความไม่ประมาทระมัดระวังมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความขัดแย้งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และวางระบบในการแก้ไขวิกฤตการณ์นั้นอย่างเข้าใจ

4. การมีความรู้ (Set of Knowledge) หมายถึง มีความรู้มีความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาการและสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบด้าน การมีความรู้ตามนัยของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ 3 ประเภทกล่าวคือ

1. ความรู้รู้ตัวเอง หมายความว่า ตัวเองมีความรู้มีความสามารถแค่ไหน สุขภาพร่างกายมีศักยภาพมีเท่าไร
2. ความรู้กับสิ่งที่ทำอยู่หรืออาชีพ หมายความว่า สิ่งที่คุณกำลังทำอยู่ประกอบนี้ ตัวผู้ทำมีความรู้มีความเข้าใจกับสิ่งที่ทำแค่ไหน ควรศึกษาศาสตร์วิชาอะไรเพิ่มเติมที่จำเป็นกับงานของตนเอง
3. ความรู้รอบ หมายความว่า รู้การเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ทั้งในระดับชุมชนและระดับโลก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศฤดูกาลหรือพิบัติภัยต่าง ๆ อาทิเช่น สงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครน วิกฤตเศรษฐกิจของประเทศศรีลังกา หรือ การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 แผ่นดินไหวที่ประเทศญี่ปุ่น ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร แค่นี้แล้ว มาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อการวางแผนและความระมัดระวังไม่ให้เกิดขึ้นนอกจากนั้นหาวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นกับตัวเองหรือสังคม ประเทศชาติ ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ หาวิธีการรับมือให้กระทบน้อยที่สุด และสิ่งซึ่งขาดไม่ได้เลยในความหมายของความรู้ตามนัยของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ รู้รักสามัคคีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ร.9) ทรงเน้นย้ำอยู่เสมอว่าให้สังคมไทยให้มูลนิธิรัชชพัฒนา (2542, น. 50) รู้รักสามัคคีกันไว้และ แบ่งปันองค์ความรู้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

จากความหมายของการมีความรู้สามารถข้างต้นสรุปได้ดังนี้ การมีความรู้ หมายถึง มีความรู้หลายศาสตร์หลายแขนงแล้วนำความรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับ

ความต้องการและนำองค์ความรู้ไปใช้พัฒนาสังคมอย่างระมัดระวัง อีกทั้งนำองค์ความรู้ใหม่เผยแพร่แบ่งปันสังคมโดยการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยการสั่งสอนผ่านทางระบบการศึกษา เป็นต้น

5. การมีคุณธรรม (Ethical Qualification) หมายถึง การมีภาวะรู้คุณค่าของความดีงามทางจิตใจ เป็นเรื่องภาวะทางจิตใจ เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร สติปัญญา ความรอบคอบ และนำภาวะรู้คุณค่าเหล่านั้นยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ กลายเป็นความประพฤติและการกระทำที่แสดงออกมาทั้งกาย วาจา และใจของบุคคล ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ส่วนร่วม สิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับหลักความพอเพียง และยึดมั่นเป็นในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย การที่ทำให้บุคคลมีคุณธรรมนั้น โดยเริ่มจากการอบรมบ่มเพาะเลี้ยงดูในครอบครัวที่ดี ให้การศึกษาอบรมในโรงเรียนอย่างถูกต้อง และสภาพสังคมที่อยู่อาศัยที่ดีทั้งบุคคลตัวอย่างให้เดินตาม (วรพจน์ ไร่เสถียร, 2560, น. 10) ดังนั้นการมีคุณธรรมตามนัยของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น หมายความว่า ดำเนินชีวิตด้วยความเพียรบนพื้นฐานของ ความอดทน ความรอบคอบ และความเพียร ตลอดจนใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้มีน้ำใจมีจิตอาสาเสียสละเพื่อส่วนร่วมลดความเห็นแก่ตัว และมีความความเข้มแข็งทางปัญญาขั้นสูงสุดในความถูกต้องและความดีงาม (ชาญชัย จิตเหล่าอาพร, 2565, น. 17)

จากความหมายของการมีคุณธรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ การมีคุณธรรม หมายถึง การมีภาวะรู้คุณค่าของความดีงามทางจิตใจ เช่นความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร สติปัญญา ความรอบคอบ และแสดงออกมาเป็นความประพฤติที่ส่งผลต่อเป็นการกระทำทั้งกาย วาจา และใจของบุคคล ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

2.4 บริบททั่วไปของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

ภาพที่ 1 ตราสัญลักษณ์ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส
ที่มา แผนพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส (2563)

บริบททั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

พื้นที่บางกอกน้อย เป็นย่านศูนย์กลางชุมชน ตั้งแต่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีบทบาทเป็นย่านการค้า เป็นจุดเชื่อมต่อสินค้าไป ยังฝั่งพระนคร ทั้งสินค้าจากทางเหนือและสินค้าที่มาจากสวนในแถบนนทบุรี และที่สำคัญคือสามารถขนส่งสินค้าออกสู่ทะเลได้ทำให้บางกอกน้อยจึงมีความสำคัญทางเศรษฐกิจครั้งในอดีต (กิตติศักดิ์ วิทยาโกมลเลิศ, 2545, น. 211) จึงสันนิษฐานว่า ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส เป็นชุมชนดั้งเดิมอยู่คู่กับบางกอกน้อย แต่งตั้งอยุธยา ต่อสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นในราชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าอยู่ (ราชการที่ 3) เริ่มปรากฏหลักฐานข้อมูลของชุมชนจากการสร้างวัด โดยมีข้าราชการในพระองค์มีนามว่า “รักษ์” ได้สร้างวัดหนึ่งขึ้นมา ไม่ทราบที่ใช้ชื่อว่าอย่างไรต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “หมื่นวิเศษ” ตำแหน่ง ผู้จัดการแวงพระที่เสวย จึงเรียกว่า วัดหมื่นรักษ์ ตามชื่อผู้สร้างวัด ต่อในราชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ราชการที่ 4 ทรงเปลี่ยนชื่อว่าใหม่ ว่า “ วัดวิเศษการ” ซึ่งเป็นวัดสร้างคู่กันมากับวัดฉิมทายกาวาส

(ข้อมูลจาก พระศรีวิสุทธิดิลก, 2565) ฉะนั้น ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส เป็นชุมชนโบราณ ย้อนกลับไปเมื่อประมาณ 60 ปีที่แล้ว ผู้คนในชุมชนอยู่อย่างสงบ มีความเจริญในวัฒนธรรม ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากพระบรมบุรุษ มีอาชีพทำสวนเป็นหลัก และค้าขาย ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส มีคูคลองล้อมรอบสามารถขนส่งออกไปยังแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองบางกอกน้อย ประชาชนในชุมชนจึงใช้เรือในการสัญจร (ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส, 2551) ในปัจจุบันชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส จึงกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชนและนอกชุมชนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนนิสิตนักศึกษา ผู้นำชุมชน ข้าราชการ อาทิเช่น มีการสอนทำน้ำพริก ไอศกรีม ขนมไทยชนิดต่าง ๆ สอนทำดอกไม้ด้วยผ้าใยบัว ดอกไม้ประดิษฐ์ สอนทำพานพุ่ม(ทำด้วยเหรียญกษาปณ์) และสอนทำสบู่ เป็นต้น อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนโดยเฉพาะคนวัยชรา จึงทำให้ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ได้รับรางวัลมากมาย อาทิเช่น ได้รับรางวัลเป็นชุมชนดีเด่น ประจำปี 2551 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน (สมศักดิ์ บุญเรือง, สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2565)

การจัดตั้งชุมชน

ปัจจุบันชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ตั้งอยู่ระหว่างวัดวิเศษการและวัดนิมทายกาวาส เป็นหนึ่งในจำนวน 43 ชุมชนของเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยมี นายสมภพ วุฑฒกนก และ นางนุชนาถ กำมณี เป็นผู้ดำเนินการติดต่อและประสานงานกับสำนักงานเขตบางกอกน้อย เพื่อจัดตั้งเป็นชุมชนและได้รับการจัดตั้งเป็นชุมชนเมื่อ พ.ศ.2540 ต่อมาเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2541 คณะกรรมการชุมชนได้ประชุมร่วมกับประชาชนในชุมชน เรื่องการตั้งชื่อชุมชน เนื่องจากในพื้นที่ชุมชนมี อยู่ 2 วัด คือ วัดวิเศษการ และวัดนิมทายกาวาส จึงนำชื่อว่า ทั้ง 2 วัดเป็นชื่อของชุมชน โดยใช้ชื่อว่า ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส จนถึงปัจจุบันนี้ ประชาชนชุมชนคนปัจจุบันคือนาวาโท สมศักดิ์ บุญเรือง ได้รับการแต่งตั้ง เมื่อ พ.ศ. 2534 ถึงปัจจุบัน(พ.ศ. 2565) (แผนพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส, 2563) ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ** ติดกับติดกับถนนรถไฟ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
- ทิศใต้** ติดกับติดกับถนนวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
- ทิศตะวันออก** ติดกับติดกับถนนอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
- ทิศตะวันตก** ติดกับติดกับชุมชนสันติสุข แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2 แผนที่ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

ที่มา แผนพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (2563)

เนื้อที่

ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส มีพื้นที่ประมาณ 50 ไร่ กรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของวัดและเอกชน

ภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิศาสตร์เป็นที่ราบ มีคูคลองล้อมรอบ

ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่ของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส อยู่ในเขตร้อนเช่นเดียวกับพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ทำให้มีฝนในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากความกดอากาศสูงจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศ ทำให้มีอากาศหนาวเย็นในช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์

จำนวนครัวเรือน และประชากร

ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส มี 250 ครัวเรือน ประชากร ผู้ชาย 473 ผู้หญิง 802 รวม 1,275 คน ข้อมูลในแผนพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (เดือนมิถุนายน 2563)

การคมนาคม/ส่ง

การคมนาคมขนส่งมีความสะดวกและสามารถขนส่งได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากมีถนนรถไฟผ่านทิศเหนือของชุมชน มีถนนวังหลังผ่านทิศใต้ของชุมชน มีถนนอมรินทร์ผ่านทิศตะวันออกของชุมชน ถนนอิสรภาพผ่านทิศตะวันตกของชุมชน และนอกจากนี้ยังมีสถานีรถไฟธนบุรีสามารถขนส่งไปยังภาคกลางทิศตะวันตกและภาคใต้

การประปา

ระบบการประปาของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास ได้รับบริการจากการประปานครหลวง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยมีมิเตอร์เป็นของตนเอง 230 หลังคาเรือน และต่อจากบ้านหลังอื่น 20 หลังคาเรือน

การไฟฟ้า

ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास ได้รับบริการจากการไฟฟ้านครหลวงเขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย รับจ้าง พนักงานของรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ ตามลำดับ

สถานศึกษาในพื้นที่

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 1 แห่งคือ โรงเรียนวัดวิเศษการ (ประถมศึกษาปีที่1-6) สังกัด กรุงเทพมหานคร ตั้งที่อยู่ 42/3 ถนน วังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 1 แห่งคือ โรงเรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาอัธยมศึกษา (กสน.) วัดวิเศษการ ตั้งอยู่ที่ 42 ถนนวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

ศาสนาสถาน

วัดมี 2 วัด คือ วัดวิเศษการ ตั้งอยู่ที่ 42 ถนนวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700 และ วัดฉิมทายกาवास ตั้งอยู่ที่ 268 ถนนรถไฟ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

มีศาลเจ้ามี 1 ศาล คือ ศาลเจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ 66/1 ซอย วัดวิเศษการ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

สถานที่สำคัญใกล้เคียง

วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร, วัดอมรินทรารามวรวิหาร, โรงพยาบาลศิริราช, สถานีรถไฟธนบุรี, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี, ฐานทัพเรือกรุงเทพ,ท่าช้างวังหลัง (ท่าน้ำศิริราช) และชุมชนบ้านช่างหล่อ เป็นต้น

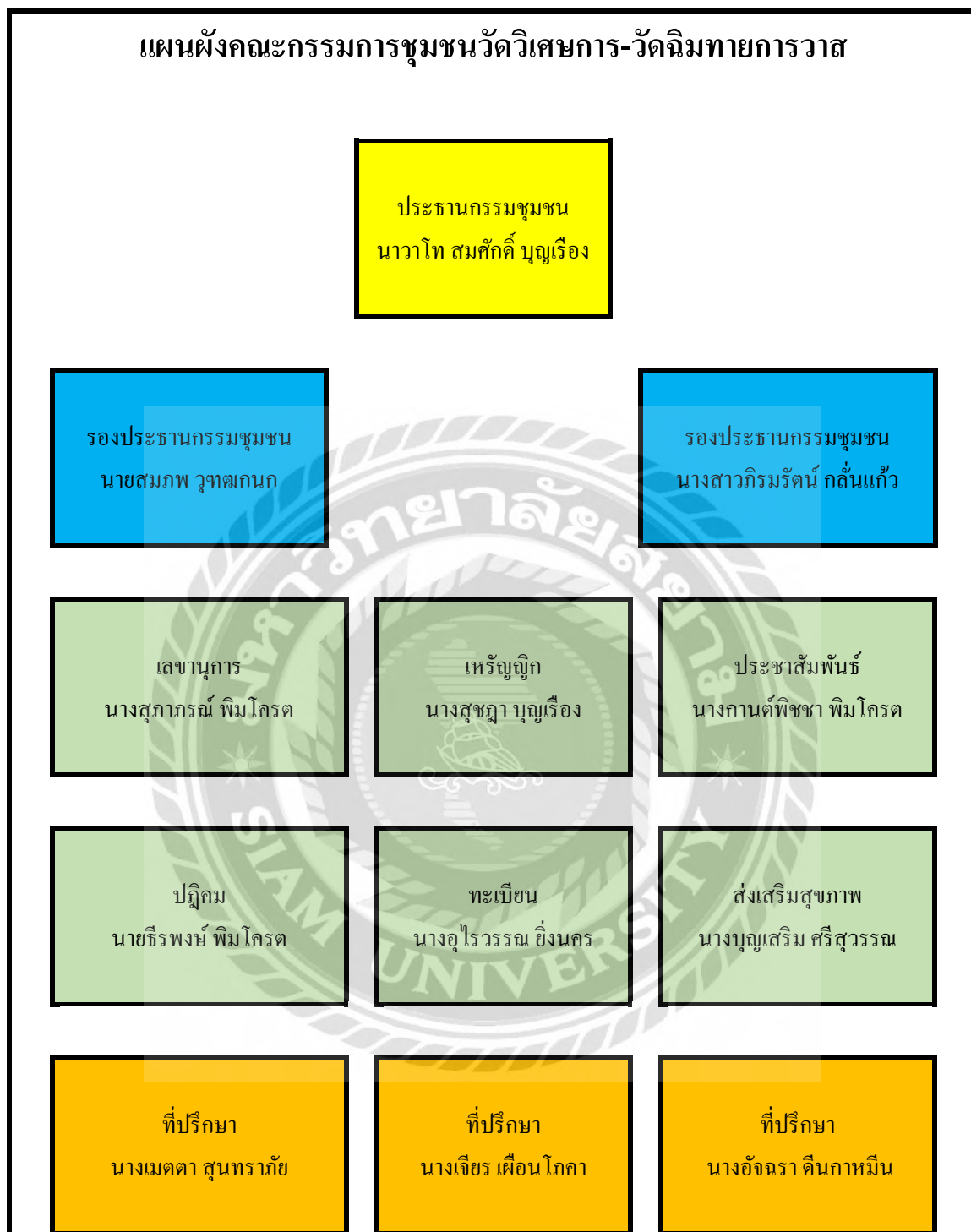
การคมนาคม / การจราจร

ในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส มีถนนเชื่อมต่อจากวัดวิเศษการถึงวัดฉิมทายกาวาส และซอยพัฒนาช่าง โดยใช้การเดินทางเดินเท้าเป็นหลัก ถนนวัดวิเศษการจะเชื่อมต่อออกไปสู่ถนนใหญ่ วังหลัง ทางทิศใต้ ไปถนนรถไฟ ไปบ้านเนินทางทิศเหนือ ไปถนนอิสรภาพ ทางทิศตะวันตกไปถนนอรุณอมรินทร์ ทางทิศตะวันออก

การบริหารชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส มีคณะกรรมการชุมชน จำนวน 9 คน คณะกรรมการชุมชนมาจากการแต่งตั้งและเลือกตั้งตามแต่สถานการณ์ ในปัจจุบันชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส มี 9 ท่าน มาจากการแต่งตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยกรรมการชุมชน พ.ศ 2534 ข้อ 9 ข้อ 19 และข้อ 28 ประกอบด้วย (ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส, 2551) ดังนี้

1.	น.ท. สมศักดิ์	บุญเรือง	ตำแหน่งประธานชุมชน
2.	นายสมภพ	วุฒตถกนก	ตำแหน่งรองประธานชุมชน
3.	น.ส. ภิรมรัตน์	กลิ่นแก้ว	ตำแหน่งรองประธานชุมชน
4.	นางสุภาภรณ์	พิม โครต	ตำแหน่งเลขานุการ
5.	นางสุชญา	บุญเรือง	ตำแหน่งเหรัญญิก
6.	นางกานต์พิชชา	พิม โครต	ตำแหน่งประชาสัมพันธ์
7.	นายธีรพงษ์	พิม โครต	ตำแหน่งปลัด
8.	นางอุไรวรรณ	ยี่งนคร	ตำแหน่งนายทะเบียน
9.	นางบุญเสริม	ศรีสุวรรณ	ตำแหน่งส่งเสริมสุขภาพ
10.	นางเมตตา	สุนทรากัย	ตำแหน่งที่ปรึกษา
11.	นางเจียร	เพื่อน โภคา	ตำแหน่งที่ปรึกษา
12.	นางอัจฉรา	ดินกาหมื่น	ตำแหน่งที่ปรึกษา

ภาพที่ 4 แผนผังคณะกรรมการชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส

ที่มา แผนพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส (2563)

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

คณะกรรมการชุมชนชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ปัจจุบันมี 9 คน มีอำนาจหน้าที่ (สมศักดิ์ บุญเรือง, สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2565) ดังนี้

1. พัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพอนามัย จิตใจ สิ่งแวดล้อม และระดมทรัพยากรในชุมชนและภาคส่วนอื่นใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน
2. จัดประชุมในชุมชนหรือเวทีสาธารณะเพื่อประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
3. เสริมสร้างให้ประชาชนในชุมชนพึ่งตนเอง โดยมีอาชีพที่มั่นคงและถาวร
4. ติดต่อประสานงานและดำเนินงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชน
5. เสริมสร้างความสามัคคี ความปรองดอง ความสมานฉันท์และการมีวินัยของผู้อยู่อาศัยในชุมชน ตลอดจน ส่งเสริมวัฒนธรรม ศิลธรรม และประเพณีอันดีงามของชุมชน
6. ส่งเสริมและอบรมให้ประชาชนในชุมชนปกครองตนเองตนเองในปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
7. เผยแพร่ผลงาน ติดตามประเมินผลและรายงานต่อสมาชิกชุมชน เช่น การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสารทางช่องทางต่าง ๆ ทางเครื่องขยายเสียง เป็นต้น

วิสัยทัศน์ของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

“เป็นชุมชนน่าอยู่ คุุสอาดตา
ปราศจากยาเสพติด มีอาชีพที่ถาวร
ปรองดองฉันท์พี่น้อง ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม”

ปรัชญาของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

“มุ่งมั่นการทำงาน เสียสละเพื่อสังคมส่วนร่วม
ทำงานเพื่อชุมชน ช่วยพัฒนา รักษาประเพณี สืบสานความสามัคคี”

พันธกิจของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

“ให้ชาวชุมชน สุขกายสบายใจ ปลอดภัยจากสังคม มีชมรมหลากหลาย มากมายด้วยอาชีพ”

หน้าที่ผู้นำของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

“เคร่งครัดวินัย เห็นใจชาวบ้าน สมานสามัคคี ทำความดีทุกวัน
รักผิดชอบงานชุมชนด้วยใจ แห่งความเป็นมนุษย์ไม่หยุดพัฒนา”

คำขวัญผู้นำของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายากาวาส

“ กล้าคิด กล้าพูด กล้านำ กล้าทำ กล้าเปลี่ยน”

หวัญ กำลังใจทีมงาน

“ ถ้าคิดได้ ให้ช่วยคิด ถ้าคิดไม่ได้ ให้ช่วยทำ

ถ้าทำไม่ได้ ให้ช่วยความร่วมมือ

ถ้าร่วมมือไม่ได้ ให้กำลังใจ

แม้ให้กำลังใจไม่ได้ ให้สงบนิ่ง”

แผนพัฒนาชุมชนและดำเนินการโครงการ

ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายากาวาส มีแผนการพัฒนาชุมชนประกอบด้วย 5 ด้าน และได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาชุมชนเป็นโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม มี 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการคูคลองน้ำใสถนน ท่อระบาย สะอาด ปราศจากขยะ ลดภาวะมลพิษและ 2) โครงการบ้านน้อมอง ปลุกต้นไม้

2. ด้านเศรษฐกิจ มี 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการ พัฒนาอาชีพสู่อาชีพที่ถาวร เป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย เป็นอาชีพของชุมชนและ 2) กองทุนชุมชนและกลุ่มเงินออมสัจจะ สนับสนุนเงิน ในการพัฒนาอาชีพกับผู้มีรายได้น้อย

3. ด้านสังคม มี 8 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการชุมชนมีความใยในความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของชุมชน (ตำรวจพบประชาชน) 2) โครงการชุมชนปลอดภัย ด้วยความห่วงใยจากอัครศิษย์ 3) โครงการสัมมนาภิพาร่วมใจด้านภัยยาเสพติด (เด็กรุ่นใหม่เข้าใจยาเสพติด) 4) โครงการเยาวชนร่วมใจ ด้านภัยยาเสพติด 5) โครงการกิจกรรม วันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติ 6) โครงการวันเด็ก แห่งชาติ 7) โครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี วันสงกรานต์และ 8) โครงการเสริมสร้าง การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

4. ด้านสุขภาพอนามัย มี 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้ประชาชน ในชุมชนมีสุขภาพดีและ 2) โครงการ สร้างเสริมสุขภาพ สุขภาพดีไม่มีขาย ไร้โทษภัยคัดเส้นใยสลายเพื่อ สุขภาพ

5. ด้านจิตใจ มี 3 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนในชุมชน มีสุขภาพจิตดี คู่มือกายใสใจจิต พิชิตโรค 2) โครงการพัฒนาจิตใจ ล่องเจ้าพระยาไหว้พระ 9 วัด 3) โครงการปฏิบัติธรรม ทำวัตร สวดมนต์ ทุกวันอาทิตย์

กิจกรรมของชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

นาวาโท สมศักดิ์ บุญเรือง ประธานชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส คนปัจจุบัน(พ.ศ.2565) ได้นำประชาชนในชุมชนทำกิจกรรมและมีกิจกรรมตลอดทั้งปี เพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง คนในชุมชนและนำไปสู่มีความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนตามวิสัยทัศน์ของชุมชน ประธานชุมชนได้ กำหนดกิจกรรมไว้ 6 ด้านด้วยกันดังนี้

1. กิจกรรมด้านกายภาพ

- กิจกรรมทำความสะอาดถนน
- กิจกรรมปลูกต้นไม้หน้าบ้าน
- กิจกรรมปรับปรุงบริเวณต่าง ๆ รอบชุมชน

2. กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ

- กิจกรรมการพัฒนาอาชีพ
- กิจกรรมการส่งเสริมอาชีพ
- กิจกรรมกองทุนชุมชนและกลุ่มสัจจะออมทรัพย์

3. กิจกรรมด้านสังคม

- กิจกรรมสำรวจเยี่ยมชุมชน
- กิจกรรม-ฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
- กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ
- กิจกรรมวันสงกรานต์
- กิจกรรมด้านยาเสพติด
- กิจกรรมเยาวชนร่วมใจด้านยาเสพติด
- กิจกรรมกีฬาครอบครัว

4. กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย

- กิจกรรมส่งเสริมอนามัยผู้สูงอายุ
- กิจกรรมเสริมให้มีการออกกำลังกาย

5. กิจกรรมด้านจิตใจ

- กิจกรรมดูแลใส่ใจพิชิตโรคร้าย
- กิจกรรมล่องเจ้าพระยาทำบุญไหว้พระ
- กิจกรรมปฏิบัติธรรม ทำวัตรสวดมนต์ทุกวันอาทิตย์

6. กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

- กิจกรรมซ่อมถนน
- กิจกรรมลอกคลองคูคลองตื้นเขิน
- กิจกรรมลอกท่อระบายน้ำ
- กิจกรรมเก็บของเหลือใช้

ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาสและประธานชุมชน ได้รับรางวัลต่าง ๆ ดังนี้

1. ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณรางวัล ชนะเลิศอันดับ 1 ประเภทชุมชนดีเด่นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน(ชุมชนขนาดกลาง) โครงการการประกวดชุมชนดีเด่น ประจำปี 2551

2. ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ ชุมชนต้นแบบชุมชนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนน่าอยู่ อย่างยั่งยืนระหว่างปีงบประมาณ 2552-2555
3. ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณรางวัลชนะเลิศ ประเภทชุมชนดีเด่นด้านกายภาพ(ชุมชนขนาด กลาง) พ.ศ.2551 กรุงเทพมหานคร
4. ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณรางวัล โครงการประกวดชุมชนสีเขียว ประจำปี 2552 กรุงเทพมหานคร
5. ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนเข้มแข็ง พ.ศ. 2546
6. ได้รับใบประกาศเกียรติบัตรกองทุนแม่บ้านของแผ่นดินชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ได้รับการคัดเลือกเป็นกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีผลงานดีเด่นในระดับเขต ประจำปี 2552
7. ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ รางวัลชนะเลิศอันดับ1 การประกวดลานกีฬาดีเด่น ประจำปี 2554
8. ได้รับ โล่ประกาศเกียรติคุณรางวัลชุมชนที่ส่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงทะเลเบียนดินเพื่อสุขภาพ อันดับ 2 พ.ศ. 2556
9. ได้รับ โล่ประกาศเกียรติคุณ ชุมชนที่ส่งสมาชิกเข้าร่วมแข่งขันมาก อันดับ1 เฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา ศิริราช เติ่น-วัง ผสานชุมชน(เพื่อสนามมินิพระราช) ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2555
10. ได้รับ โล่เกียรติคุณ ผู้ให้การสนับสนุน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในเขตบางกอกน้อย พ.ศ. 2551
11. ได้รับโล่เกียรติคุณ ผู้ให้การสนับสนุน โครงการเยาวชนสัมพันธ์ รุ่น 272 ปี 2559
12. ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ ชุมชนที่ส่งสมาชิกเข้าร่วมแข่งขันมาก อันดับ 2 เติ่น-วัง ผสานชุมชน ครั้งที่ 6 120 ปี วันพระราชสมภพ สมเด็จพระบรมราชชนก พ.ศ. 2555
14. ได้รับ โล่ประกาศเกียรติคุณ ชุมชนสานผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด อันดับ2 ศิริราช เติ่น-วัง ผสานชุมชนครั้งที่ 8 150 ปี พระราชสมภพ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พ.ศ. 2557
15. ได้รับ โล่ประกาศเกียรติคุณ ที่ให้การสนับสนุนโครงการสร้างเสริมสุขภาพชุมชนริมคลอง ของกรมการขนส่งทหารเรือ พ.ศ.2556
16. ได้ใบประกาศเกียรติบัตร รางวัลชมเชย การคัดเลือกองค์กรการเงินชุมชนสีชมพู ประจำปี 2560 จากธนาคารออมสิน

17. ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ ที่ได้สนับสนุนการจัดกิจกรรม วันรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ประจำปี 2562
18. กองทุนชุมชนเมืองวัดวิเศษการวัดนิมทายากาวาส ได้รับจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547
19. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัวเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีชุมชนวัดวิเศษการวัดนิมทายากาวาส ได้รับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ พ.ศ. 2569
20. ได้รับถ้วยรางวัล รองชนะเลิศ กีฬาเปตอง ประเภททีมหญิง ในงานแข่งกีฬา สูงวัยสานสัมพันธ์เกมส์พ.ศ. 2553
21. ได้รับถ้วยรางวัลชมเชย การประกวดกองเชียร์ ในงานแข่งกีฬา สูงวัยสานสัมพันธ์เกมส์ พ.ศ. 2553
22. ได้รับถ้วยรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 การแข่งขันเปตองกระชับมิตร เครื่องข่ายบางกอกน้อย
23. ได้รับถ้วยรางวัลชนะเลิศอันดับ 2 การแข่งขันเปตองกระชับมิตร เครื่องข่ายบางกอกน้อย
24. ได้รับถ้วยรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การแข่งขันสละบ้ำทอย ประเพณีสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2558
25. ได้รับถ้วยรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การแข่งขันสละบ้ำทอย ประเพณีสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2561
26. ได้รับถ้วยรางวัล ชนะเลิศ อันดับ 1 การแข่งขันสละบ้ำทอย ประเภททีมชุมชนสัมพันธ์ งานประจำปี 2552
27. ได้รับถ้วยรางวัล ชนะเลิศ อันดับ 2 การแข่งขันสละบ้ำทอย ประเพณีสงกรานต์ชุมชนซอยบ้านช่างหล่อ งานประจำปี 2552
28. ได้รับถ้วยรางวัล ชนะเลิศ อันดับ 1 การแข่งขันเปตอง ประเพณีสงกรานต์ชุมชนซอยบ้านช่างหล่อ งานประจำปี 2561
29. ได้รับถ้วยรางวัล ชนะเลิศ อันดับ 1 การแข่งขันเปตอง ประเพณีสงกรานต์ชุมชนซอยบ้านช่างหล่อ งานประจำปี 2562
30. ได้รับถ้วยรางวัล ชนะเลิศ อันดับ 1 การแข่งขันสละบ้ำทอย ประเพณีสงกรานต์ชุมชนซอยบ้านช่างหล่อ งานประจำปี 2562 ประเภททีม
31. นาวาโท สมศักดิ์ บุญเรือง ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณรางวัล ยอดนักพัฒนาลานกีฬา กลุ่มกรุงเทพเหนือ ประจำปี 2559

32. นาวาโท สมศักดิ์ บุญเรือง ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณรางวัล ผู้มีอุปการะคุณและทำประโยชน์ให้แก่ โรงเรียนวัดวิเศษการ พ.ศ. 2553

33. นาวาโท สมศักดิ์ บุญเรือง ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ ได้รับเกียรติเป็นพ่อตัวอย่าง เขตบางกอกน้อย ประจำปี พ.ศ. 2558

34. นาวาโท สมศักดิ์ บุญเรือง ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ ประธานชุมชนประสานงาน 43 ชุมชนเขตบางกอกน้อย ได้ส่งเสริมและสนับสนุน โครงการฟื้นฟูคลองในชุมชนเขตบางกอกน้อย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ.2556

23. นาวาโท สมศักดิ์ บุญเรือง ได้รับถ้วยทอง รางวัลการแข่งขัน สะบ้าทอย งานสงกรานต์บ้านช่างหล่อ ประจำปี 2562

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งวรรณกรรมการวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ในรอบระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2554-2565 โดยมีขอบเขตความเกี่ยวข้องในเชิงประเด็นที่ศึกษา และ แนวคิดทฤษฎีที่ศึกษา โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

อัมพาพร อุ่มภูธร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ตามปัจจัยส่วนบุคคล และ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 398 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ภาพรวม แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล ข้อมูล ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .93 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้านเพศ อายุ

สถานภาพ การศึกษา รายได้ของครัวเรือน (ต่อเดือน) และตำบลที่อาศัยอยู่ ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน และอาชีพ ไม่มีความแตกต่างกัน

คำโก๊ สุวันนุ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านห้วยกองเมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านห้วยกอง เมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อศึกษาแนวทาง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านห้วยกอง เมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านห้วยกอง เมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรูปแบบการวิจัยเป็นผสม โดยใช้สอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน ในบ้านห้วยกอง เมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 165 คน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านห้วยกอง เมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านห้วยกอง เมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

วนิดา รุ่งโยธิน (2561) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 383 คน ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างในชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไบบูญ โตทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างในกาวิจัยคือ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 140 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ เปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของเซเพเฟ และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีอายุระหว่าง 41- 50 ปีเป็นระดับการมีการการศึกษาปริญญาตรีมีอาชีพรับราชการ / พนักงานของรัฐ มีสถานภาพสมรสแล้ว และมีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลคลองวาฬมากกว่า 10 ปี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมมีผลต่อการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศระดับการศึกษาสถานภาพและ มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกันส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและอาชีพต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านวิทยากรกระบวนการ ด้านการสื่อสารและ ด้านการจัดเวทีประชาสังคมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงไปในทางทิศทาง

เดียวกันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในด้านการรับผลประโยชน์ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติการและด้านการตัดสินใจอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตามลำดับ

ลดาวรรณ์ มหาโชต (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนกรณีศึกษา ชุมชนบ้านป่าดิบ ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านป่าดิบ ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี และ เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านป่าดิบ ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จ.กาญจนบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจากข้อมูลการสำรวจตัวอย่างประชาชนที่เคยเข้าร่วมการประชุมของชุมชนบ้านป่าดิบจำนวน 159 คน โดยแจกแบบสอบถามให้ตอบแบบสอบถามแบบตนเองด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่ง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านป่าดิบ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี กรณีศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาบ้านป่าดิบ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านป่าดิบ ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรีที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านป่าดิบในภาพรวมแตกต่างกัน

จิราภรณ์ มณี (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลนาโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลนาโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตำบลนาโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตำบลนาโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 360 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่นแล้วเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน จำแนกตามเพศ และรายได้วิเคราะห์โดยค่า t test แบบนอนันน์วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลนาโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางและการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลนาโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิก ในครอบครัว อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชนสถานภาพในกลุ่ม นอกเหนือจากการเป็นสมาชิกและการได้รับข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลนาโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

พระมหาอุทิศ อินทปัญญา (โพธิ์แสงทอง) (2557) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ และ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การศึกษาใช้รูปแบบวิจัยแบบผสมผสาน มีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 253 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ่ และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ และรายได้ ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 แต่ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 ซึ่งแย้งกับสมมติฐานที่ว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง ตำบลหญ้าปล้อง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน

นงลักษณ์ ธรรมบำรุง (2555) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบล บ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานีและ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนจำแนกตามสถานภาพบุคคล และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนเทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 345 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจาก Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผ่านการทดสอบค่าเชื่อมั่นด้วยการค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของไค้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า ระดับ การมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในระดับปานกลาง และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนจำแนกตามสถานภาพบุคคล และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนเทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการดำเนินงานตามแผน และด้านการประเมินผล จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลและเศรษฐกิจและสังคม พบว่า 2.1 ประชาชนมีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการประเมินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 2.2 ประชาชนมีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการวางแผนร่วมกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 2.3 ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมมีสถานภาพในกลีมนอกเหนือจากการเป็นสมาชิก และได้รับข่าว จากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการวางแผนร่วมกันและด้านการประเมินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05

รุ่งทิพย์ กุศลสนอง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขลาด อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขลาด อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศอายุอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้

เกี่ยวกับ การพัฒนาชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชุมชน วิธีการศึกษาค้นคว้านี้ใช้ การสำรวจด้วยแบบสอบถามจากประชากรทั้งสิ้น 269 ครัวเรือน ซึ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-Test และ One-way-ANOVA ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนขององค์การ บริหารส่วนตำบลหนองขาค อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดชลบุรีทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ รับการมีส่วนร่วม รับรู้ข้อมูลข่าวสารระดับการมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นระดับการมีส่วนร่วมปรึกษาหารือระดับ การมีส่วนร่วมวางแผนร่วมกัน ระดับการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ระดับการมีส่วนร่วมตรวจสอบ ประเมินผลและระดับการมีส่วนร่วมควบคุมโดยประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลหนองขาค ได้แก่ อายุอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ และระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ในชุมชนยกเว้นเพียงแต่ปัจจัยเรื่องเพศเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์

วิไลวัลย์ เจริญทรัพย์ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษากรณีชุมชนต้นแบบบ้านโรงสีตำบลนาจอมเทียน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการได้รับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผลของชุมชนต้นแบบบ้านโรงสี ตำบลนาจอมเทียน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนต้นแบบบ้านโรงสีตำบลนาจอมเทียน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดชลบุรี จำแนกเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ในชุมชน และระยะในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยแบบเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ประชาชน ที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนของคนในครอบครัวที่อยู่อาศัยใน ชุมชนต้นแบบบ้านโรงสีตำบลนาจอมเทียน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดชลบุรี จำนวน 132 คน ใช้การสุ่ม กลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และประชาชน ที่มี อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ส่วนประชาชน เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงด้านประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 สำหรับประชาชนที่มีระดับ

การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.005 และประชาชนที่มีระยะเวลาในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พระโกศล มณีนटना (ณัฐม) (2554) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก การดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้สถิติดังนี้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุสถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพและ รายได้ต่อเดือน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้แก่ อายุ สถานภาพ และ ระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้แก่ เพศ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

งานวิจัยต่างประเทศ

Phuong and Mol (2004 อ้างถึงใน ฌัฐวัฒน์ วิเศษสุวรรณ , 2559, น. 66) ศึกษาวิจัยเรื่อง Communities as informal regulators: New arrangements in industrial pollution control in Viet Nam พบว่า ประเทศที่กำลังมีการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยขาดความเข้มงวด และการจัดการสิ่งแวดล้อม แต่มีกรณีศึกษาที่น่าสนใจคือชุมชนสังคมท้องถิ่นเวียดนามประสบความสำเร็จในการบังคับควบคุมผู้ก่อมลพิษจากอุตสาหกรรม ด้วยวิธีการลดมลพิษที่เกิดขึ้น หรือมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นนวัตกรรมใหม่ในการปกครองท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม ที่เชื่อมโยงชุมชนผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ มาร่วมจัดการแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตามพบว่าหัวใจสำคัญของความสำเร็จเกิดจากความเข้มแข็ง และความเป็นหนึ่งเดียวของชุมชน นอกจากนี้เศรษฐกิจ และสังคมจะเติบโตได้ต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี

Delaney (2000 อ้างถึงใน อับดุลคอเด็ต เจะแต, 2557, น. 103) Parent Participation in District Level Curriculum Decisionmaking: A Year in the Life of a School District พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษามีผลต่อวิสัยทัศน์การจัดการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน การใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมคือ การสื่อสารสองทางจะเกิดประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจและทำให้ไม่เกิดความขัดแย้งในโรงเรียน

Kaufman (1996 อ้างถึงใน สมร เสาเวียง, 2557, น. 56) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบทพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และ ความยาวนานในการอาศัยในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

White, Stanley Ronald (1996 อ้างถึงใน สุญาพรรณ วะธุม, 2556, น.56) ได้ศึกษาเรื่อง The Role of Volunteer Organizations in Community Policing: A สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี สารสนเทศมหาวิทาลัยราชภัฏสกลนคร Case Study of Tempe, Arizona (Citizen Participation) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ซึ่งจะเป็นการช่วย ในการแก้ไขปัญหาในกิจการตำรวจทางหนึ่ง และในการปฏิบัติหน้าที่ของ Community Policing Officers ในชุมชนประสบความสำเร็จอย่างมากในการได้รับความร่วมมือจากประชาชน

Milbrath and Goel (1977) ที่ระบุว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลมีมากขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในบุคคลที่มีอายุระหว่าง 40 – 50 ปีและจะลดเรื่อย ๆ ไปจนถึงอายุ 60 ปี นอกจากนี้ยังมีปัจจัยแทรกซ้อน 3 ประการระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชนการมีเวลาว่างสำหรับการเมืองและการมีสุขภาพดีนอกจากนี้ยังพบว่า

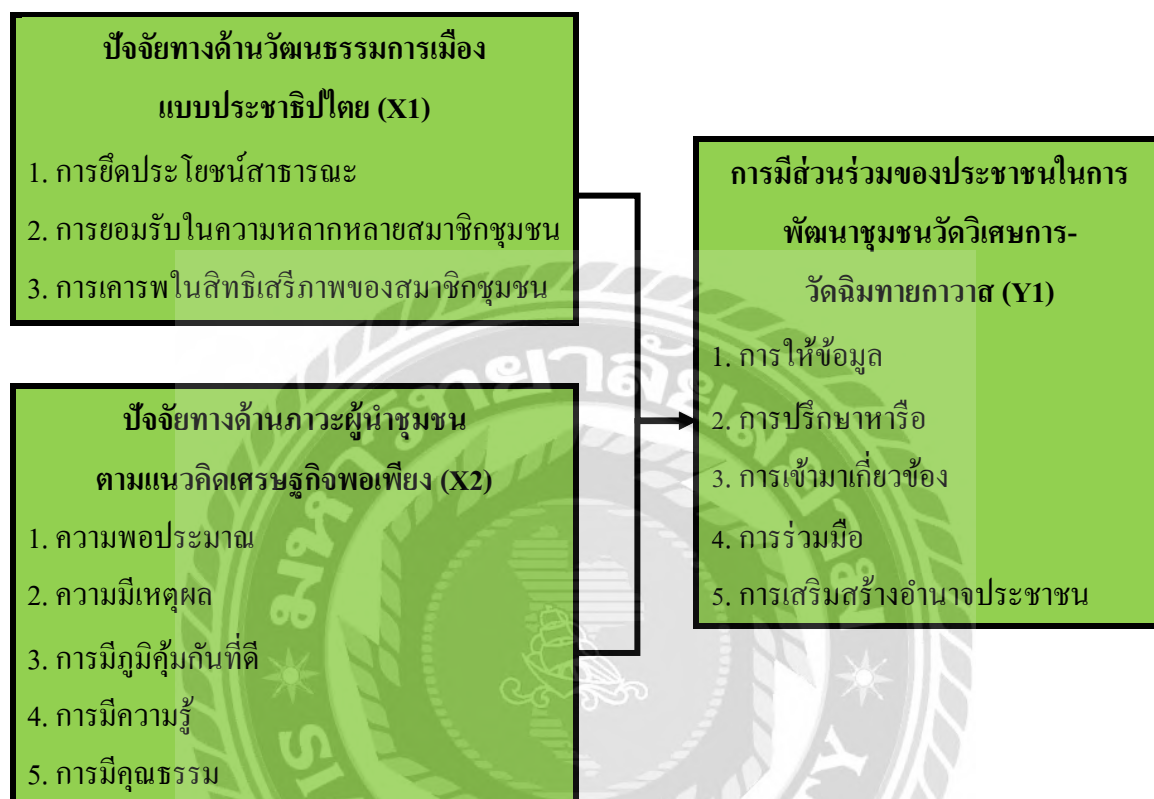
การศึกษาที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่อไปนี้เป็นกิจกรรมรณรงค์หาเสียงการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับชุมชนเกี่ยวกับการสื่อสารสำหรับรายได้พบว่าบุคคลยังมีรายได้อีกมากขึ้นเท่าใดก็จะมีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

2.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย สมมติฐาน และ นิยามปฏิบัติการ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ในครั้งนี้ จากการผู้วิจัยทบทวนเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาเป็นแนวทางการสร้างกรอบการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส โดยได้นำแนวคิดของอัลมอนต์ และเวอร์บ่า นำมาประยุกต์เป็นตัวแปรต้น ได้แก่) วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ การยึดประโยชน์สาธารณะ การยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน และการเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน (Almond and Verba, 1965, pp. 9-10) และภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีความรู้และการมีคุณธรรม (ณัฐพงษ์ ทองภักดี, 2550, น.12-13)) ตัวแปรตามได้แก่การให้ข้อมูลการปรึกษาหารือ การเข้ามาเกี่ยวข้อง การร่วมมือ และการเสริมสร้างอำนาจประชาชน (สมยศ ศรีเกิด, 2564) จากตัวแปรดังกล่าวผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ (IV)

ตัวแปรตาม (DV)

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานจากกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

สมมติฐาน ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย และ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สามารถร่วมกันพยากรณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย หมายถึง ทศนคติความเชื่อหรือแนวทางการปฏิบัติของประชาชนในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน กล่าวคือ 1. การยึดประโยชน์สาธารณะ 2. การยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน และ 3. การเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน

ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะของผู้นำชุมชน ที่มีความรู้ความสามารถในการนำประชาชนในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาสร่วมมือกันพัฒนาชุมชนตามแผนพัฒนาชุมชน กล่าวคือ 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล 3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี 4. การมีความรู้ 5. การมีคุณธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาสมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องการบริหารหรือพัฒนาชุมชนอย่างสมัครใจ ตั้งแต่เข้ามาร่วมรับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน การร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนนำไปสู่การปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการและร่วมกลุ่มกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยมีองค์ประกอบในการพิจารณา กล่าวคือ 1) การให้ข้อมูล 2) การปรึกษาหารือ 3) การมาเกี่ยวข้อง 4) การร่วมมือ 5) การเสริมสร้างอำนาจประชาชน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส” มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาสและเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ซึ่งการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อข้างต้นนั้นมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 การออกแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลจัดทำ
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การออกแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย โดยมีรูปแบบการวิจัย ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1.1 รูปแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลการวิจัย

3.1.2 ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษา สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนจากหนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากอินเทอร์เน็ต

- ขั้นตอนที่ 2** นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษา สืบค้นข้างต้นมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อนำมาออกแบบแบบสอบถามการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 3** ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้จะใช้วิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการจัดเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชากรที่บุคคลที่อยู่อาศัยชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครจำนวน 304 คน
- ขั้นตอนที่ 4** นำข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม ตามขั้นตอนที่ 3 นำมาวิเคราะห์และทดสอบด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 5** นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 4 มาเขียนข้อค้นพบในการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 6** จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มประชากรในการศึกษาคือประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 18 ปีขึ้นไป มีจำนวนประชากร 1,275 คน จำนวน 250 ครัวเรือน (ที่มา สำนักงานบางกอกน้อย ข้อมูล ณ 24 ธันวาคม 2563) ผู้วิจัยได้ใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1967) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้ (Taro Yamane 1967 : 727-728 อ้างถึงใน ชาญชัย จิตเหล่าอาพร, 2553 น. 18-19)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e^2)}$$

เมื่อ N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 E แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อ $N = 1,275$
 $E = 0.05$

เมื่อแทนค่า จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{1,275}{1+1,275(0.05^2)}$$

$$= 304.477612$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 304 คน

วิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่ม ดังนี้คือกำหนดชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน กล่าวคือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก โดยใช้วิธีแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการกล่าวคือประชากร อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 เป็นคำถามในลักษณะประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ความถี่ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน
- ส่วนที่ 2 เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยต่อการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ได้แก่ การยึดประโยชน์สาธารณะ การยอมในความหลากหลายสมาชิกชุมชน การเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน
- ส่วนที่ 3 เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ได้แก่ ความประมาท ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีความรู้ การมีคุณธรรม
- ส่วนที่ 4 เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ได้แก่ การปรึกษาหารือ การเข้ามาเกี่ยวข้อง การร่วมมือและ การเสริมสร้างอำนาจประชาชน
- ส่วนที่ 5 เป็นการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

แบบสอบถามในส่วนที่ 3 – 5 ผู้วิจัยได้ใช้ การกำหนดมาตราของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งใช้เกณฑ์ 5 ระดับ โดย 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1

หมายถึง น้อยที่สุด โดยในการแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนต่าง ๆ ได้ กำหนดอันตรภาคชั้นของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.8 (ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์ ,2539, น. 15) ดังนี้

1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย

2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

3.41 – 4.20 หมายถึง มาก

4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.4 การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการตรวจสอบเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบโดยการนำแบบสอบถาม ที่สร้างเสร็จ นำส่งอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และเหมาะสม ซึ่งให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทำวิจัย หลังจากผู้วิจัยปรับปรุงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อให้มีความเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้ทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถาม ที่ผ่านการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการใช้ค่าจำนวนค่าสัมประสิทธิ์ (Cronbach's Alpha Coefficient) (α - Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบัก (Cronbach, 1990, p. 204) เป็นการทดสอบโดยประมวลผลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการทดลองนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่คล้ายกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ทดสอบกับประชาชนที่ทำกิจกรรมในชุมชนซอยช่างหล่อ จำนวน 30 ตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ทดลองทำแล้วไปตรวจสอบคำตอบในแบบสอบถามวิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยใช้สถิติ และพิจารณา จากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach's Alpha Coefficient) ของคำถามในแต่ละด้าน โดยจะพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เกินกว่า 0.70 ผู้วิจัยจึงจะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเดือน มิถุนายน-กรกฎาคม พ.ศ. 2565 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการแจก และทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนดไว้ จำนวน 304 ชุด แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามจึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าทางสถิติ

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปบรรยายซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าความถี่ (Frequencies) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะประชากรศาสตร์ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

การวิเคราะห์สมการแบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการแบบขั้นตอน (Stepwise) ในการพิสูจน์สมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส โดยการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X1) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส (Y2) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส จำนวน 304 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

ตอนที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

ตอนที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4.5 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้

n	คือ	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย (mean)
SD	คือ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
*	คือ	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Sig คือ ค่าสถิติแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนตัวอย่างที่น่ามาวิเคราะห์ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ และความถี่ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดนิมทายิการวาส และ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน และร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ และความถี่ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดนิมทายิการวาส

n=303

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	109	36.0
หญิง	194	64.0
รวม	303	100
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	15	5.0
21-35	43	14.2
36-50	107	35.3
51ปีขึ้นไป	138	45.5
รวม	303	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	81	26.7
ม. 3	58	19.1
ม.6/ปวช./ปวส.	79	26.1
ปริญญาตรีขึ้นไป	85	28.1
รวม	303	100

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ และความถี่ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดนิมิตการवास (ต่อ)

n=303

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	76	25.1
สมรส	194	64.0
หม้าย/ แยกกันอยู่	33	10.9
รวม	303	100
รายได้ส่วนบุคคล		
ต่ำกว่า 15,000 ต่อเดือน	128	42.2
15,001-25,000 ต่อเดือน	111	36.6
25,001ต่อเดือนขึ้นไป	58	19.1
รวม	303	100
อาชีพ		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	45	14.9
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	61	20.1
ค้าขาย	82	27.1
ธุรกิจส่วนตัว	45	14.9
รวม	303	100
ความถี่ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน		ความถี่
1-2 ครั้งต่อปี	130	1-2 ครั้งต่อปี
เกิน 4 ครั้งขึ้นไป	165	เกิน 4 ครั้งขึ้นไป
รวม	303	รวม

จากตารางที่ 4.1 ผลการแสดงผล จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ และความถี่ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดนิมิตการवास ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านเพศ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 และสุดท้ายคือเพศชายจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0

2) ด้านอายุ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 36-50 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 อายุระหว่าง 21-35 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 และสุดท้ายคือ น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

3) ด้านการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมา คือ ประถมศึกษา จำนวน 81 คิดเป็นร้อยละ 26.7 ม.6/ปวช./ปวส. จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 และ สุดท้ายคือ ม. 3 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1

4) ด้านสถานภาพ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมามีสถานภาพ โสด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และสุดท้ายคือ หม้าย/แยกกันอยู่ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9

5) ด้านรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมาคือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,000-25,000 บาทต่อเดือน จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 และสุดท้ายคือ 25,001ต่อเดือนขึ้นไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1

6) ด้านอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ส่วนใหญ่เป็นค้าขาย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 รองลงมา เป็นลูกจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 และสุดท้ายคือ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9

7) ด้านความถี่ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม

พัฒนาชุมชน เกิน 4 ครั้งขึ้นไป จำนวน 165 คิดเป็นร้อยละ 54.5 และสุดท้ายคือ 1-2 ครั้งต่อปี 130 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9

ตอนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย X1 ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง X2 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส (Y2) ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นอันตรภาคชั้น 5 ระดับ โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังแสดงในตารางที่ 4.2 ถึงตารางที่ 4.6 ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1)

n=303

วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1)	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับ
1. การยึดประโยชน์สาธารณะ X1	3.81	0.63	มาก	1
1.1 ท่านทำอะไรก็ตามยึดหลักผลประโยชน์ของชุมชนเสมอ	3.86	0.86	มาก	1
1.2 ท่านเคยปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนจากการกระทำของผู้อื่น	3.81	0.80	มาก	2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทากาวาส ด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) (ต่อ)

n=303

วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1)	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับ
1.3 ท่านเคยเห็นสมาชิกในชุมชนมีความเอาใจใส่ต่อผลประโยชน์ชุมชน	3.77	0.74	มาก	3
2. การยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน X1	3.77	0.56	มาก	2
2.1 ท่านพร้อมยอมรับและเคารพความคิดเห็นของสมาชิกชุมชน	3.88	0.70	มาก	1
2.2 ความคิดเห็นของท่านเคยได้รับการยอมรับและเคารพจากสมาชิกชุมชน	3.60	0.81	มาก	3
2.3 ท่านสนับสนุนความหลากหลายทางความคิด	3.83	0.75	มาก	2
3. การเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน X1	3.70	0.61	มาก	3
3.1 ท่านยึดมั่นและให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพของสมาชิกในชุมชนเสมอ	3.91	0.71	มาก	1
3.2 ท่านเคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแล้วได้รับการเคารพในสิทธิเสรีภาพที่แสดงออก	3.70	0.83	มาก	2
3.3 ท่านเคยเห็นสมาชิกในชุมชนมีความคิดเห็นต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ซึ่งทุกคนยอมรับและอดทนอดกลั้นในความแตกต่างและไม่แตกแยก	3.49	0.88	มาก	3
รวม	3.76	0.50	มาก	2

จากตารางที่ 4.2 แสดงผลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทากาวาส ด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.76, S.D.= 0.50) จำแนกตามรายด้านและข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านการยึดประโยชน์สาธารณะ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.63) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ทำอะไรก็ตามยึดหลักผลประโยชน์ของชุมชนเสมอ ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.86) รองลงมาคือ เคยปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนจากการกระทำของผู้อื่น ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.80) และสุดท้ายคือ เคยเห็นสมาชิกในชุมชนมีความเอาใจใส่ต่อผลประโยชน์ชุมชน ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.74)

2) ด้านการยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน ภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.56) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่พร้อมยอมรับและเคารพความคิดเห็นของสมาชิกชุมชน ($\bar{X}=3.88$, S.D.=0.70) รองลงมาคือ ประชาชนสนับสนุนความหลากหลายทางมีความคิด ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.75) และ สุดท้ายคือ ความคิดเห็นของประชาชนเคยได้รับการยอมรับและเคารพจากสมาชิกชุมชน ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.81)

3) ด้านการเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน ภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.61) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ยึดมั่นและให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพของสมาชิกในชุมชนเสมอ ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.71) รองลงมาคือ ประชาชนเคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแล้วได้รับการเคารพในสิทธิเสรีภาพที่แสดงออก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.83) และสุดท้ายคือประชาชนเคยเห็นสมาชิกในชุมชนมีความคิดเห็นต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนซึ่งทุกคนยอมรับและอดทนอดกลั้นในความแตกต่างและไม่แตกแยก ($\bar{X}=3.49$, S.D.=0.88)

สรุปจากตารางที่ 4.2 แสดงผลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดนิมิตาย กาวาส ด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การยึดประโยชน์สาธารณะ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.63) รองลงมาคือ การยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน ภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.56) และการเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชนภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง X2

n=303

ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง X2	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับ
1. ความพอประมาณ X2	3.90	0.66	มาก	4
1.1 การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นไปตามหลักความพอประมาณไม่ใช่งบประมาณมากเกินไป	3.75	0.77	มาก	2
1.2 มีการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	3.82	0.82	มาก	1
1.3 ผู้นำชุมชนมีความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเสมอ	4.13	0.80	มาก	3
2. ความมีเหตุผล X2	3.93	0.61	มาก	3
2.1 การตัดสินใจการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล	3.92	0.71	มาก	3
2.2 ผู้นำชุมชนมีความสามารถอธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีเหตุผล	3.95	0.79	มาก	1
2.3 แกนนำชุมชนคำนึงถึงผลได้ผลเสียจากการพัฒนาชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อในอนาคต	3.92	0.74	มาก	2
3. การมีภูมิคุ้มกัน X2	3.80	0.62	มาก	5
3.1 การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นไปตามหลักวิชาการ	3.80	0.75	มาก	2
3.2 การพัฒนาชุมชนมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลการพัฒนาชุมชน	3.81	0.73	มาก	1
3.3 การพัฒนาชุมชนมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม	3.80	0.730	มาก	3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง X2 (ต่อ)

n=303

ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง X2	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับ
4. การมีความรู้ X2	4.00	0.66	มาก	1
4.1 แกนนำชุมชนมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาชุมชนและอธิบายขยายความได้เข้าใจง่าย	4.04	0.73	มาก	2
4.2 แกนนำชุมชนมีความรอบรู้ รอบด้าน รอบคอบเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน	4.00	0.79	มาก	1
4.3 แกนนำชุมชนมีความระมัดระวัง ไม่ประมาท มีกระบวนการแก้ไขปัญหาเสมอ	3.96	0.76	มาก	3
5. การมีคุณธรรม X2	3.96	0.71	มาก	2
5.1 แกนนำชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรมและคุณธรรม	3.98	0.82	มาก	1
5.2 แกนนำชุมชนมีความขยันหมั่นเพียรเอาจริงเอาจัง มีความอดทนต่อการพัฒนาชุมชน	3.98	0.77	มาก	2
5.3 แกนนำชุมชนมีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	3.93	0.86	มาก	3
รวม	3.91	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.3 แสดงผลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง X2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.91, S.D.= 0.54) จำแนกตามรายด้านและข้อซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านความพอประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.90, S.D.= 0.66) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่มีการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน ($\bar{X}$ = 3.82, S.D.= 0.79) รองลงมาคือ การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นไปตามหลักความพอประมาณไม่ใช่

งบประมาณมากเกินไป ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.77 และสุดท้ายคือ ผู้นำชุมชนมีความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเสมอ ($\bar{X} = 4.13$ S.D.= 0.80)

2) ด้านความมีเหตุผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.61) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าผู้นำชุมชนมีความสามารถอธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.79 รองลงมาคือ แกนนำชุมชนคำนึงถึงผลได้ผลเสียจากการพัฒนาชุมชนที่ส่งผลต่อในอนาคต ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.74) และสุดท้ายคือ การตัดสินใจการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.71)

3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.62) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าการพัฒนาชุมชนมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.73) รองลงมาคือ การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นไป ตามหลักวิชาการ ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.75) และสุดท้ายคือ การพัฒนาชุมชนมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.730)

4) การมีความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.66) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า แกนนำชุมชนมีความรอบรู้ รอบด้าน รอบคอบเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.79) รองลงมาคือ แกนนำชุมชนมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาชุมชนและอธิบายขยายความได้เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.73) และสุดท้าย แกนนำชุมชนมีความระมัดระวัง ไม่ประมาท มีกระบวนการแก้ไขปัญหาเสมอ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.76)

5) การมีคุณธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.71) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าแกนนำชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรมและคุณธรรม ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.82) รองลงมาคือ แกนนำชุมชนมีความขยันมั่นเพียรเอาจริงเอาจัง มีความอดทนต่อการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.77) และสุดท้ายคือ แกนนำชุมชนมีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.86)

สรุปจากตารางที่ 4.3 แสดงผลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดนิมทาย กาวาส ด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง X2 ผลการศึกษาโดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีความรู้ ภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.66) รองลงมาคือ การมีคุณธรรม มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.71) และการมีภูมิคุ้มกัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายการวาส ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายการวาส (Y)

n=303

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายการวาส	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับ
1. การให้ข้อมูล Y1	3.68	0.72	มาก	1
1.1 ท่านพร้อมให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาชุมชนเสมอ	3.74	0.87	มาก	1
1.2 ท่านได้รับข้อมูลพัฒนาชุมชนเสมอจากทุกภาคส่วน	3.56	0.89	มาก	3
1.3 ท่านสนับสนุนให้มีการนำเอาข้อมูลภายในชุมชนไปพัฒนาต่อไป	3.73	0.84	มาก	2
2. การปรึกษาหารือ Y1	3.51	1.06	มาก	2
2.1 ท่านพร้อมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	3.60	0.87	มาก	1
2.2 ท่านเคยให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน	3.44	0.89	มาก	3
2.3 ท่านได้รับการปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	3.47	2.47	มาก	2
3. การเข้ามาเกี่ยวข้อง Y1	3.25	0.90	ปานกลาง	3
3.1 ท่านมีความเกี่ยวข้องับกระบวนการตัดสินใจเสมอ	3.26	0.92	ปานกลาง	2
3.2 ท่านมีส่วนเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชน	3.23	0.91	ปานกลาง	3
3.3 ข้อมูลหรือความคิดเห็นของท่านถูกนำไปเป็นแนวทางพัฒนาชุมชน	3.26	1.48	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) (ต่อ)

n=303

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัด วิเศษการ-วัดนิมทายการวาส	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับ
4. การร่วมมือ Y1	3.19	0.85	ปานกลาง	4
4.1 ท่านเข้าไปร่วมมือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา ชุมชนโดยตรงและโดยอ้อม	3.36	0.92	ปานกลาง	1
4.2 ท่านเคยเข้าไปร่วมมือเป็นคณะกรรมการฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งพัฒนาชุมชน	3.12	1.07	ปานกลาง	2
4.3 ท่านเข้าไปร่วมมือกำหนดนโยบายหรือแผน ในการพัฒนาชุมชน	3.11	0.98	ปานกลาง	3
5. การเสริมสร้างอำนาจประชาชน Y1	2.99	0.83	ปานกลาง	4
5.1 ท่านเคยลงประชามติเกี่ยวกับการตัดสินใจ ในการพัฒนาชุมชน	3.17	0.93	ปานกลาง	1
5.2 ท่านเคยรวมกลุ่มกันและประท้วงกับสิ่งที่ไม่เห็น ด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและประสบ ความสำเร็จ	2.79	1.13	ปานกลาง	3
5.3 ท่านมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนา ชุมชนอย่างอิสระ	3.03	1.03	ปานกลาง	2
รวม	3.32	0.68	ปานกลาง	5

จากตารางที่ 4.4 แสดงผลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ด้านด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.32$, S.D.=0.68) จำแนกตามรายด้านและข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านการให้ความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.72) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่พร้อมให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาชุมชนเสมอ ($\bar{X} = 3.74$, S.D.= 0.87) รองลงมาคือ ประชาชนได้รับข้อมูลพัฒนาชุมชนเสมอจากทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.89) และสุดท้ายคือประชาชนสนับสนุนให้มีการนำเอาข้อมูลภายในชุมชนไปพัฒนาต่อไป ($\bar{X} = 3.73$, S.D.= 0.84)

2) ด้านการปรึกษาหารือ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$, S.D.= 1.06) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่พร้อมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.87) รองลงมาคือ ประชาชนได้รับการปรึกษาก่อนการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.47$, S.D.= 2.47) และสุดท้ายประชาชนเคยให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.89)

3) การเข้ามาเกี่ยวข้อง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D.= 0.90) โดยส่วนใหญ่ข้อมูลหรือความคิดเห็นของประชาชนถูกนำไปเป็นแนวทางพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.26$, S.D.= 1.48) รองลงมาคือมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเสมอ ($\bar{X} = 3.26$, S.D.= 0.92) และสุดท้ายคือประชาชนมีส่วนเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.23$, S.D.= 0.91)

4) ด้านการร่วมมือ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D.= 0.85) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่เข้าไปร่วมมือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนโดยตรงและโดยอ้อม ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 0.92) รองลงมาคือ ประชาชนเคยเข้าไปร่วมมือเป็นคณะกรรมการฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 1.07) และสุดท้ายคือ ประชาชนเข้าไปร่วมมือกำหนดนโยบายหรือแผนในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.11$, S.D.= 0.98)

5) ด้านการเสริมสร้างอำนาจประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, S.D.= 0.83) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่เคยลงประชามติเกี่ยวกับการตัดสินใจในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.17$, S.D.= 0.93) รองลงมาคือ ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอย่างอิสระ ($\bar{X} = 3.03$, S.D.= 1.03) และสุดท้ายคือ ประชาชนเคยรวมกลุ่มกันและประท้วงกับสิ่งที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 2.79$, S.D.= 1.13)

สรุปจากตารางที่ 4.4 แสดงผลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดนิมทากาวาส ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดนิมทากาวาส (Y) ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การให้ข้อมูล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.72) รองลงมาคือ การปรึกษาหารือ

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.51, S.D.=1.06$) และ การเสริมสร้างอำนาจประชาชนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.99, S.D.=0.83$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास

ตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास

(x1) - (x2) - (y)	ประเมินผล		ระดับ
	($\bar{X}$)	S.D	
วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1)	3.76	0.50	มาก
ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2)	3.91	0.54	มาก
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास (Y)	3.32	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास จะเห็นได้ว่า ตัวแปรอิสระ คือ วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76, S.D.=0.50$) ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91, S.D.=0.54$) และตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास (Y) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.32, S.D.=0.68$)

ตอนที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์และผลการทดสอบสมมุติฐาน

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवासตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการศึกษาตามหัวข้อที่ 4.4.1 ดังนี้

4.4.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ในการทดลองสมมุติฐาน ทดสอบโดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น

และตัวแปรตาม เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความผูกพัน
ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส โดยวิเคราะห์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

(X1) - (X2)	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y)	
	(r)	Sig.
1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1)	.466**	.000
2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2)	.565**	.000

หมายเหตุ * อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ของความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) ที่ระดับ .466 โดยค่า Sig. เท่ากับ .000 แสดงว่า
ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) ซึ่งเป็นตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ได้ว่ายอมรับสมมติฐาน ปัจจัยด้าน
วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัด
วิเศษการ- วัดนิมทายกาวาส (Y)

2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีผลต่อการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) ที่ระดับ .565 โดยค่า Sig. เท่ากับ
.000 แสดงว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) ซึ่งเป็นตัวแปรตาม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ได้ว่ายอมรับ

สมมติฐาน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y)

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษ การ-วัดนิมทายกาวาส	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	.048	.266		.181	.856
ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมือง แบบประชาธิปไตย (X1)	.293	.078	.212	3.776	.000
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตาม แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2)	.555	.070	.448	7.961	.000
R = .595		R ² = .354	SE _{est} = ± .54773	F = 82.043	Sig. = .000

R แทนค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณ

R² แทนค่าสัมประสิทธิ์ การพยากรณ์

SE_{est} แทนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์

F แทนสถิติที่ใช้เปรียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบเอฟเพื่อทราบนัยสำคัญของ R

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส พบว่า ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) และปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมี

$$\text{สมการคะแนนดิบ } Y = .048 + .293X1 + .555X2$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน } Y = .212X1 + .448X2$$

กล่าวคือปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย .293 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย .555 ทั้งนี้ค่า R = .595 มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง สามารถนำตัวแปรต้นพยากรณ์ตัวแปรตามได้ดี และในการร่วมกันพยากรณ์ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส

ทั้งนี้ถ้า ตัวแปรต้น เท่ากับ 0 ตัวแปรตาม Y เท่ากับ .048 นอกจากนั้น หาก X1 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วยแล้ว Y จะเปลี่ยนแปลงเท่ากับ .293 หน่วยหาก X2 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วยแล้ว Y จะเปลี่ยนแปลงเท่ากับ .555 หน่วย และมีค่าความคาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ .54773 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4.5 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส พบว่า ควรเพิ่มรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายและหลายช่องทางเพื่อเปิดกว้างให้ประชาชนในชุมชนสามารถให้ข้อมูลและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้อย่างอิสระและตรงไปตรงมาก่อนกำหนดเป็นนโยบายชุมชนประชาชนหรือกำหนดแผนพัฒนาชุมชนได้และผู้นำชุมชนควรยอมรับข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนอีกทั้งนำข้อมูลมาพิจารณาเป็นแนวทางปฏิบัติและสร้างทางเลือกที่เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชนและควรให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือกำหนดแผนพัฒนาชุมชนทุกขั้นตอนทั้งโดยตรงและโดยอ้อมขึ้นมีบทบาทตลอดจนมีส่วนร่วมดำเนินการตามนโยบายหรือแผนชุมชนและร่วมกันประเมินผลการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ประโยชน์สูงสุด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาสและเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส โดยมีการนำเสนอตามลำดับดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 อายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป เป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 มีสถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน เป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 มีอาชีพเป็นค้าขาย เป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 27.13 และความถี่ในการร่วมร่วมพัฒนาชุมชน 4 ครั้งต่อปี เป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษ-การ-วัดฉิมทายกาวาส

จากการศึกษาพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) อยู่ในระดับมาก ด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) อยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส (Y) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

5.1.2.1 ด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การยึดประโยชน์สาธารณะ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือ การยอมรับในความหลากหลายสมาชิก ชุมชน ภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.56) และการเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน ภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.61) ตามลำดับ

5.1.2.2 ด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.66) รองลงมาคือ การมีคุณธรรม มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.71) และการมีภูมิคุ้มกัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.62) ตามลำดับ

5.1.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส (Y) ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การให้ข้อมูล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.72) รองลงมาคือ การปรึกษาหารือ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D.= 1.06) และ การเสริมสร้างอำนาจประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, S.D.= 0.83) ตามลำดับ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส

จากการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส จะเห็นได้ว่า ตัวแปรอิสระ คือ วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.50) ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.54) และตัวแปรตาม คือ การมีส่วน

ร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส (Y) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 0.68) ตามลำดับ

5.1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

5.1.4.1 ในการทดลองสมมติฐาน ทดสอบโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความผูกพัน ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการมีแบบประชิไปโตย (X1) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส (Y) ที่ระดับ .466 โดยค่า Sig. เท่ากับ .00 แสดงว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการมีแบบประชิไปโตย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส (Y) ซึ่งเป็นตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถสรุปผลการศึกษาดตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ได้ว่ายอมรับสมมติฐาน ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการมีแบบประชิไปโตย (X1) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส (Y)

2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส (Y) ที่ระดับ .565 โดยค่า Sig. เท่ากับ .00 แสดงว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส (Y) ซึ่งเป็นตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถสรุปผลการศึกษาดตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ได้ว่ายอมรับสมมติฐาน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส (Y)

5.1.4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส พบว่า ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการมีแบบประชิไปโตย (X1) และปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการทดลองสมมติฐานปัจจัยด้านวัฒนธรรมการมีแบบประชิไปโตย (X1) มีค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอย .293 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอย .555 ทั้งนี้ค่า R = . 595 มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง สามารถ

นำตัวแปรต้นพยากรณ์ตัวแปรตามได้ดี และในการร่วมกันพยากรณ์ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास ทั้งนี้ถ้า ตัวแปรต้น เท่ากับ ศูนย์ ตัวแปรตาม Y เท่ากับ .048 นอกจากนี้ หาก X1 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วยแล้ว Y จะเปลี่ยนแปลงเท่ากับ .293 หน่วย หาก X2 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วยแล้ว Y จะเปลี่ยนแปลงเท่ากับ .555 หน่วย และมีค่าความคาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (SEest) เท่ากับ .54773 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีสมการในรูปแบบคะแนนดิบ $Y = .048 + .293X1 + .555X2$ และสมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Y = .212X1 + .448X2$

5.1.5 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास

จากการศึกษาพบว่า ควรเพิ่มรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายและหลายช่องทางเพื่อเปิดกว้างให้ประชาชนในชุมชนสามารถให้ข้อมูลและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้อย่างอิสระและตรงไปตรงมาก่อนกำหนดเป็นนโยบายชุมชนประชาชนหรือกำหนดแผนพัฒนาชุมชนได้และผู้นำชุมชนควรยอมรับข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนอีกทั้งนำข้อมูลมาพิจารณาเป็นแนวทางปฏิบัติและสร้างทางเลือกที่เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชนและควรให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือกำหนดแผนพัฒนาชุมชนทุกขั้นตอนทั้งโดยตรงและโดยอ้อมขึ้นมีบทบาทตลอดจนมีส่วนร่วมดำเนินการตามนโยบายหรือแผนชุมชนและร่วมกันประเมินผลการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ประโยชน์สูงสุด

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास” จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นที่สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32, S.D. = 0.68$) ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ อัมพาพร อุ่มภูธร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ คำโก้ สุวันนุ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านห้วยกองเมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

ชุมชนบ้านห้วยกอง เมืองปากช่อง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ลดาวรรณ มหาโชค (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านป่าดิบ ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ จิราภรณ์ มณี (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลนาโพธิ์อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลนาโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ พระมหาอุทิศ อินฺทปญฺโญ (โพธิ์แสงทอง) (2557) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ นงลักษณ์ ธรรมบำรุง (2555) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบล บ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับ การมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ วิไลวัลย์ เจริญทรัพย์ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษากรณีชุมชนต้นแบบบ้านโรงเรียนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรีวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ พระโกศล มณีนटना (ณัฐม) (2554) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ผลวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ รุ่งทิพย์ กุศลสนอง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขยาด อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีพบว่าโดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และ ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ไบนุญ โตทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ วนิตา รุ่งโยธิน (2561) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

ชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลการค้นพบในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการให้ข้อมูล ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ด้านการการให้ข้อมูล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.= 0.72) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่พร้อมให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาชุมชนเสมอ ($\bar{X}=3.74$, S.D.= 0.87) รองลงมาคือประชาชนได้รับข้อมูลพัฒนาชุมชนเสมอจากทุกภาคส่วน ($\bar{X}=3.56$, S.D.= 0.89) และสุดท้ายคือประชาชนสนับสนุนให้มีการนำเอาข้อมูลภายในชุมชนไปพัฒนาต่อไป ($\bar{X}=3.73$, S.D.= 0.84) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของรุ่งทิพย์ กุศลสนอง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขยาด อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการปรึกษาหารือ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ด้านการปรึกษาหารือ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.51$, S.D.= 1.06) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่พร้อมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=3.60$, S.D.= 0.87) รองลงมาคือ ประชาชนได้รับการปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=3.47$, S.D.= 2.47) และสุดท้ายประชาชนเคยให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=3.44$, S.D.= 0.89) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งทิพย์ กุศลสนอง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขยาด อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการเข้ามาเกี่ยวข้อง ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส ด้านการเข้ามาเกี่ยวข้อง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.25$, S.D.= 0.90) โดยส่วนใหญ่ ข้อมูลหรือความคิดเห็นของประชาชนถูกนำไปเป็นแนวทางพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=3.26$, S.D.= 1.48) รองลงมาคือมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเสมอ ($\bar{X}=3.26$, S.D.= 0.92) และสุดท้ายคือประชาชนมีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=3.23$, S.D.= 0.91) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งทิพย์ กุศลสนอง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขยาด อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนร่วมกัน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการร่วมมือ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ด้านการร่วมมือ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.19$, S.D.=0.85) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่เข้าไปร่วมมือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนโดยตรงและโดยอ้อม ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.92) รองลงมาคือ ประชาชนเคยเข้าไปร่วมมือเป็นคณะกรรมการฝ่ายได้ฝ่ายหนึ่งพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=3.12$, S.D.=1.07) และสุดท้ายคือ ประชาชนเข้าไปร่วมมือกำหนดนโยบายหรือแผนในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=3.11$, S.D.=0.98) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งทิพย์ กุศลสนอง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขลาด อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการเสริมสร้างอำนาจประชาชน ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ด้านการเสริมสร้างอำนาจประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.99$, S.D.=0.83) โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่เคยลงประชามติเกี่ยวกับการตัดสินใจในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}=3.17$, S.D.=0.93) รองลงมาคือ ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอย่างอิสระ ($\bar{X}=3.03$, S.D.=1.03) และสุดท้ายคือ ประชาชนเคยรวมกลุ่มกันและประท้วงกับสิ่งที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและประสบความสำเร็จ ($\bar{X}=2.79$, S.D.=1.13) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งทิพย์ กุศลสนอง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขลาด อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีด้านการมีส่วนร่วมควบคุมโดย ประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส โดยที่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย (X1) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) ที่ระดับ .466 โดยค่า Sig. เท่ากับ .00 แสดงว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) ซึ่งเป็นตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) ที่ระดับ .565 โดยค่า Sig. เท่ากับ .00 แสดงว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนตาม

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (X2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส (Y) ซึ่งเป็นตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไบนูญ โตทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r : 0.82$)

3. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส พบว่าควรเพิ่มรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายและหลายช่องทางเพื่อเปิดกว้างให้ประชาชนในชุมชนสามารถให้ข้อมูลและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ได้อย่างอิสระและตรงไปตรงมาก่อนกำหนดเป็นนโยบายชุมชนประชาชนหรือกำหนดแผนพัฒนาชุมชนได้และผู้นำชุมชนควรยอมรับข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนอีกทั้งนำข้อมูลมาพิจารณาเป็นแนวทางปฏิบัติและสร้างทางเลือกที่เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชนและควรให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือกำหนดแผนพัฒนาชุมชนทุกขั้นตอนทั้งโดยตรงและโดยอ้อมขึ้นมีบทบาทตลอดจนมีส่วนร่วมดำเนินการตามนโยบายหรือแผนชุมชนและร่วมกันประเมินผลการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของพระมหาอุทิศ อินฺทปญฺโญ (โพธิ์แสงทอง) (2547) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า คณะกรรมการชุมชนควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นการตัดสินใจ ที่ถูกต้องและให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เมื่อเกิดปัญหาในชุมชนให้พูดคุยกันโดยการเปิดประชุมขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแต่ละฝ่ายในการประชุมแสดงความคิดเห็นควรให้ตัวแทนแต่ละครัวเรือนเข้าประชุมเพื่อหาข้อสรุปและแนวทางปฏิบัติและควรจัดกิจกรรมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนจะได้เกิดพลังสามัคคีผู้นำชุมชนต้องกระตือรือร้นในการทำงาน อธิบายปัญหาให้ชัดเจนและเข้าใจสร้างความสามัคคีในชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- (1) ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส ควรมีรูปแบบการประชาสัมพันธ์หรือการให้ข้อมูล

เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนที่หลากหลายและหลายช่องทาง เช่น การตีพิมพ์ ประมวลผล ส่งจดหมาย การกระจายเสียงทางสาย และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์แอปพลิเคชัน เป็นต้น เพื่อให้แจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบว่าชุมชนมีแผนหรือนโยบายอะไรบ้างที่จะต้องดำเนินการคณะใดคณะหนึ่ง ที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน หรือเชิญชวนประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

(2) ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตการวาส ก่อนกำหนดนโยบายชุมชนหรือดำเนินการตามแผนพัฒนาชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามาให้ข้อมูลและร่วมแสดงความคิดเห็น เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะและ การแสดงความคิดเห็นผ่านทางผ่านเว็บไซต์แอปพลิเคชัน เป็นต้น และชุมชนควรนำข้อมูลที่ได้รับจากประชาชนนำไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ

(3) ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตการวาส ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ในลักษณะของเสนอแนะและชุมชนยอมรับการเสนอแนะของประชาชน (ก่อนดำเนินการควรทำประชาพิจารณ์) นำข้อมูลมาพิจารณาเป็นแนวทางการปฏิบัติสร้างทางเลือกที่เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชน ทำให้การดำเนินการพัฒนาชุมชนมีความสะดวกมากขึ้นเนื่องจากประชาชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนทรัพยากรที่ชุมชนมีจำกัด

(4) ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตการวาส ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดนโยบายหรือแผนพัฒนาชุมชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เป็นลักษณะมีส่วนร่วมขึ้นมีบทบาท เช่น คณะกรรมการประชาชนกำหนดนโยบายหรือแผนพัฒนาชุมชน เป็นต้น ประชาชนในชุมชนและคณะกรรมการชุมชนร่วมกันตัดสินใจร่วมกัน ตั้งแต่ศึกษาปัญหาชุมชน สร้างแนวทางพัฒนาและร่วมกันพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะโครงการที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมากหรือกระทบสิ่งแวดล้อม ชุมชนควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังและให้อำนาจการตัดสินใจร่วมด้วย

(5) ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตการวาส ควรเปิดกว้างให้ประชาชนในชุมชนสามารถนำเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอย่างอิสระและตรงไปตรงมาในขณะที่เดียวกันชุมชนควรรับฟังและนำไปปรับปรุงแนวทางหรือวิธีการพัฒนาชุมชนให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่จำกัดและประชาชนในชุมชนได้ประโยชน์สูงสุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรมีการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพหรือ ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมิตการวาส

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-
วัดนิมทายกาวาส กับชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ หรือควรมีการศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมขึ้นในการวิจัยเช่น การมีส่วน
ร่วมในผลประโยชน์ เพื่อค้นหาแนวทางในการส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนที่มากขึ้น

บรรณานุกรม

- การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. (2553). การดำเนินงานการมีส่วนร่วมของสำนักงานปลัดกระทรวง
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. เข้าถึงได้จาก <http://portal.in.th/scraticapate/pages/participate/>.
- กิตติศักดิ์ วิทยาโกมลเลิศ. (2545). การเปลี่ยนรูปแบบการตั้งถิ่นฐานจากชุมชนน้ำสู่เมืองบกในพื้นที่เมือง
ฝั่งธนบุรี. (วิทยานิพนธ์). การวางผังเมืองมหาดิน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คำโก้ สุวันนุ. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านห้วยกอง เมืองปากช่อง
แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตภา ธิรศิริกุล. (2565). ปฐมบทการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- จิราภรณ์ มณี. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลนาโพธิ์อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ชัชวาลย์ เรืองประพันธ์. (2543). สถิติพื้นฐานพร้อมตัวอย่างการวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรม MinitabSPSS
และ SAS. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาญชัย จิตเหล่าอาพร. (2553). การทำวิจัยทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. ปทุมธานี: ห้างหุ้นส่วน
จำกัดไทยประสานพิมพ์.
- ชาญชัย จิตเหล่าอาพร. (2565). การพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้นำวิถีประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
สยาม.
- ชาญชัย จิตเหล่าอาพร. (2565). สถาบันทางการเมืองและกระบวนการทางการเมือง. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสยาม.
- ชาญชัย จิตเหล่าอาพร. (2565). หลักรัฐศาสตร์ (ฉบับกระเป๋). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2550). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: ความเป็นมาและความหมายของปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐวัฒน์ วิเศษสุวรรณ. (2559). การพัฒนาในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง: ผลกระทบ
และแนวทางแก้ไข. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เดโช สวานานนท์. (2537). *พจนานุกรมศัพท์การเมือง*. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง. หน้า 157-178.
- ธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. (2543). *2475 และ 1 ปี หลังปฏิวัติ*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ ธรรมบำรุง. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบล บ้านเขี้ยวหลาน ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพบูลย์ โตทอง. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. (ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- ปฏิมาภรณ์ อรรถนันท์, สัญญา เคนาภูมิ และ กัดดี โปธิ์สิงค์. (2560). *วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาประชาธิปไตย*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 8(2).
- ประคอง สุขณจิตต์ และคณะ. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชน*. *วารสารร่วมพฤษ์ มหาวิทยาลัยเกริก*, 36(1), 181-200.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา (รายงานการวิจัย)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พระโกศล มณิรตนา (ณัฐม). (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธวัชชัย สนดิธมฺโม (วรรณนาวิน). (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว*. (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณภรณ์. (2559). *เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง. หน้า 32.

- พระมหาอุทิศ อินทปญโญ (โพธิ์แสงทอง). (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน บ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระศรีวิสุทธิดิลก, การสัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2565.
- พิสันต์ ประทานชวโน. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารประปาชุมชน*. เข้าถึงได้จาก http://www.cdd.go.th/director_cddnew/pison2/file.pdf/521010_2.pdf.
- พิสิษบกุล แก้วงาม. (2553). *มโนทัศน์ที่สำคัญในวิชาการพัฒนาการเมือง*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564. (2564, 27 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 138 ตอนพิเศษ 114 ง. เข้าถึงได้จาก www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER9/DRAWER041/GENERAL/DATA0008/00008668.PDF.
- รุ่งทิพย์ กุศลสนอง. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขยาดอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี*. (งานนิพนธ์ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลดาวรรณ์ มหาโชต. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านป่าคิบบ ตำบลทุ่งทอง อำเภอนาทม จังหวัดกาฬสินธุ์*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ลิขิต ชีรเวทิน. (2529). *วัฒนธรรมการเมืองและการกล่อมเกลาเรียนรู้ทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วนิดา รุ่งโยธิน. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. (งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรพจน์ ไร่เสถียร. (2560). *การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล (หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59)*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- วิไลวัลย์ เจริญทรัพย์. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: ศึกษากรณีชุมชนต้นแบบบ้านโรงสีตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัด ชลบุรี*. (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วิญญู หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอท่าม่วง จังหวัดจันทบุรี*. (งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิสุทธิ โปธิแท่น. (2550). *แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. หน้า 61-62.
- วุฒิสาร ตันไชยและคณะ. (2555). *การสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ*. วารสารพระปกเกล้า, 10(1), 5-8.
- สมยศ ศรีเกิด. (2564). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญของประชาชน*, เข้าถึงได้จาก https://www.parliament.go.th.wtewt_dl_link.
- สมร เสาวเวียง. (2557). *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไห อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมศักดิ์ บุญเรือง. (2551). *แผนพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส*. [ม.ป.ท.].
- สมศักดิ์ บุญเรือง. (2563). *แผนพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส*. [ม.ป.ท.].
- สมศักดิ์ บุญเรือง. *การสัมภาษณ์*, 25 มิถุนายน 2565.
- สรุยา สมทุกุปต์ และพัฒนา กิติอาสา. (2542). *มนุษย์วิทยากับ โลภวิวัฒน์: รวมบทความ*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยสุรนารี. หน้า 69-78.
- สัญญา สุวังบุตร และคณะ. (2542). *ประวัติศาสตร์สากล*. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า. หน้า 99.
- สามารถ ทองเฟื้อ. (2565). *วัฒนธรรมการเมืองของประเทศมุสลิมในอาเซียน: กรณีศึกษาอินโดนีเซีย*. วารสารรัฐสมิแล, 40(1), 17.
- สำนักงานเขตบางกอกน้อย. (2563). *ชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานคร*. เข้าถึงได้จาก <https://webportal.bangkok.go.th/bangkoknoi/page/sub/21263/ชุมชนในพื้นที่>.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการและการส่งเสริมแห่งชาติ. (2542). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการและการส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการและการส่งเสริมแห่งชาติ. (2560). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้*. เข้าถึงได้จาก <file:///C:/Users/notebook/Desktop/เศรษฐกิจพอเพียง/เศรษฐกิจพอเพียง.1.pdf>.

- สำนักงานเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา. (2542). เศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารมูลนิธิชัยพัฒนา*, สิงหาคม, 48-49.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2556). *วัฒนธรรมทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุญาพรรณ วุฒ. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ศูนย์ 3 วันสามสายใยรักแห่งครอบครัว ตำบลบะหว้า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เสถียร ขอมขจร. (2548). *ยอร์จ วิลเฮล์ม ฟรีดริช เฮเกล ในทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม 2* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 140.
- อรทัย พระทัด. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ กรณีศึกษา ชุมชนป้อมมหากาฬ*. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อับดุลคอดี เจาะแด. (2557). *กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านเกาะสวาด ตำบลไพรวัน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัมพพร อุ่มภูธร. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- TNN Online. (2559). *ในหลวง ร. 9 ทรงอธิบายหลักเศรษฐกิจพอเพียง*. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=YNQvo6drNvI>.
- Almond, G.A. and Verba, S. (1965). *The civic culture*. Boston: Little, Brown and Company Inc.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper & Row.
- Catt Helena. (1999). *Democracy in practice*. Taylor & Francis: Routledge.
- Erwin William. (1976). *Public policy analysis : An introduction*. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice Hall.
- Jose, Jim. (2000). Contesting patrilineal descent in political theory: James Mill and nineteenth century-feminism. *Hypatia*, 15(1), 151-174.
- Pye, Lucien W. (1966). *Aspects political development*. Boston: Little Brown & Company.

TNN Online. (2559). ในหลวง ร. 9 ทรงอธิบายหลักเศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงได้จาก
<https://www.youtube.com/watch?v=YNQvo6drNvI>.

Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. (2nd ed.). New York: Harper and Row.

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส”

ข้อมูลจากแบบสอบถามในครั้งนี้จะใช้เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาวาส เท่านั้น ผู้วิจัยจะถือว่าข้อมูลที่ได้รับเป็นความลับ และจะไม่ส่งผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด โปรดปฏิบัติข้อแนะนำดังต่อไปนี้

ขออนุเคราะห์ ตอบคำถามให้ตรงข้อเท็จที่เกิดขึ้นและเป็นจริงเท่านั้นตอบทุกข้อคำถามให้ครบถ้วน โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องสี่เหลี่ยม ที่ตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลของท่านมากที่สุด

1) เพศ

1) ชาย 2) หญิง

2) อายุ

1) น้อยกว่า 20 ปี 2) 21-35 ปี 3) 36-50 ปี
 4) 51 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา

1) ประถมศึกษา 2) ม.3 3) ม.6/ปวช./ปวส.
 4) ปริญญาตรีขึ้นไป

4) สถานภาพ

1) โสด 2) สมรส 3) หม้าย/แยกกันอยู่

5) รายได้

1) ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน 2) 15,001-25,000 บาทต่อเดือน 3) 25,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป

6) อาชีพ

- 1) ข้าราชการ/พนักงาน
รัฐวิสาหกิจ
- 2) ลูกจ้าง บริษัทเอกชน
- 3) ค้าขาย
- 4) ธุรกิจส่วนตัว
- 5) อื่น ๆ .....

7) ความถี่ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน

- 1) 1-3 ครั้งต่อปี
- 2) เกิน 4 ครั้งต่อปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ต่อการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดฉิมทายกาवास

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างละเอียด และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อคำถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน (กรุณาตอบคำถามทุกคำถาม)

ข้อ	วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การยึดประโยชน์สาธารณะ X1						
1.	ท่านทำอะไรก็ตามยึดหลักผลประโยชน์ของชุมชนเสมอ					
2.	ท่านเคยปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนจากการกระทำของผู้อื่น					
3.	ท่านเคยเห็นสมาชิกในชุมชนมีความเอาใจใส่ต่อผลประโยชน์ชุมชน					
การยอมรับในความหลากหลายสมาชิกชุมชน X1						
1.	ท่านพร้อมยอมรับและเคารพความคิดเห็นของสมาชิกชุมชน					
2.	ความคิดเห็นของท่านเคยได้รับการยอมรับและเคารพจากสมาชิกชุมชน					
3.	ท่านสนับสนุนความหลากหลายทางความคิด					

ข้อ	วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การเคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกชุมชน X1						
1.	ท่านยึดมั่นและให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพของสมาชิกในชุมชนเสมอ					
2.	ท่านเคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแล้ว ได้รับการเคารพในสิทธิเสรีภาพที่แสดงออก					
3.	ท่านเคยเห็นสมาชิกในชุมชนมีความคิดเห็นต่างกันใน เรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ซึ่งทุกคนยอมรับและอดทนอดกลั้นในความแตกต่างและไม่แตกแยก					

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายิการวาส

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างละเอียด และ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อคำถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน (กรุณาตอบคำถามทุกคำถาม)

ข้อ	ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ความพอประมาณ X2						
1.	การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นไปตามหลักความพอประมาณไม่ใช้งบประมาณมากเกินไป					
2.	มีการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน					
3.	ผู้นำชุมชนมีความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเสมอ					

ข้อ	ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ความมีเหตุผล X2						
1.	การตัดสินใจการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล					
2.	ผู้นำชุมชนมีความสามารถอธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีเหตุผล					
3.	แกนนำชุมชนคำนึงถึงผลได้ผลเสียจากการพัฒนาชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อในอนาคต					
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี X2						
1.	การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นไปตามหลักวิชาการ					
2.	การพัฒนาชุมชนมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลการพัฒนาชุมชน					
3.	การพัฒนาชุมชนมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม					
การมีความรู้ X2						
1.	แกนนำชุมชนมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาชุมชนและอธิบายขยายความได้เข้าใจง่าย					
2.	แกนนำชุมชนมีความรอบรู้ รอบด้าน รอบคอบเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน					
3.	แกนนำชุมชนมีความระมัดระวัง ไม่ประมาท มีกระบวนการแก้ไขปัญหาเสมอ					

ข้อ	ภาวะผู้นำชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การมีคุณธรรม X2						
1.	แกนนำชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในศีลธรรมและคุณธรรม					
2.	แกนนำชุมชนมีความขยันหมั่นเพียรเอาจริงเอาจังมีความอดทนต่อการพัฒนาชุมชน					
3.	แกนนำชุมชนมีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง					

ส่วนที่ 4 เป็นการแสดงความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างละเอียด และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือเพียงช่องเดียว ในแต่ละข้อคำถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน (กรุณาตอบคำถามทุกคำถาม)

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายการวาส	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การให้ข้อมูล Y1						
1.	ท่านพร้อมให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาชุมชนเสมอ					
2.	ท่านได้รับข้อมูลพัฒนาชุมชนเสมอจากทุกภาคส่วน					
3.	ท่านสนับสนุนให้มีการนำเอาข้อมูลภายในชุมชนไปพัฒนาต่อไป					
การปรึกษาหารือ Y1						
1.	ท่านพร้อมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดจิมทายการวาส	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2.	ท่านเคยให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน					
3.	ท่านได้รับการปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน					
การเข้ามาเกี่ยวข้อง Y1						
1.	ท่านมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเสมอ					
2.	ท่านมีส่วนเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาชุมชน					
3.	ข้อมูลหรือความคิดเห็นของท่านถูกนำไปเป็นแนวทางพัฒนาชุมชน					
การร่วมมือ Y1						
1.	ท่านเข้าไปร่วมมือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนโดยตรงและโดยอ้อม					
2.	ท่านเคยเข้าไปร่วมมือเป็นคณะกรรมการฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพัฒนาชุมชน					
3.	ท่านเข้าไปร่วมมือกำหนดนโยบายหรือแผนในการพัฒนาชุมชน					
การเสริมสร้างอำนาจประชาชน Y1						
1.	ท่านเคยลงประชามติเกี่ยวกับการตัดสินใจในการพัฒนาชุมชน					
2.	ท่านเคยรวมกลุ่มกันและประท้วงกับสิ่งที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและประสบความสำเร็จ					
3.	ท่านมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนอย่างอิสระ					

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : พระณัฐกฤต จະติ
- วัน เดือน ปีเกิด : 28 กุมภาพันธ์ 2535
- ที่อยู่ปัจจุบัน : 42 ถนนวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
- วุฒิการศึกษา :
- ระดับปริญญาตรี : รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ) (เกียรตินิยมอันดับ 1)
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สำเร็จปีการศึกษา 2563
- ระดับปริญญาตรี : รัฐศาสตรบัณฑิต (การปกครอง) (ร.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สำเร็จปีการศึกษา 2563
- ระดับปริญญาโท : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง)(ร.ม.) มหาวิทยาลัยสยาม
สำเร็จปีการศึกษา 2565

